

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Égy évre 24 korona
Égy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Égy évre 28 korona.
Égy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

3-hasábos peit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

5-nyittr peit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetemi
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut. 2a. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, január 30.

Mai számunk főbb közleményei:

- A választójog reformja.
- Mérsékelt vasuti tolvaj.
- Bizonytalan helyzet.
- A képviselőház öregei.
- A perditó gyilkosai.
- A főhercegnő-hadnagyai.
- Letartóztatják a sikkasztó aradmegyei jegyzőt.
- A hivatalos munkaközvetítés.
- Hamisak a részvények.
- A szocialisták fenyegetőzése.
- Tarkaságok.

Röstelkednek.

Arad, január 29

Arról a szocialista kongresszusról, mely elvben kimondta az általános sztrájkot, utólagosan százzszámra kínálkoznak a tanulságok. Ezek között okvetlenül nagy dolog maga a határozat is, — teljesen eltekintve gazdasági jelentőségétől — már csak azért is, mert a gyakorlat által kodifikált sztrájkjogot a bérharcok területéről nálunk most kísérlik meg először, hogy állapítsák az ellenzék közjogi fegyvertárába. Erről is lehet, érdemes és annak idején kell is beszélni, mint végeredményében mégis csak az állami és társadalmi rendnek tett szolgálatról, melyet ezen a kongresszuson a munkásság az által teljesített, hogy a munkásjóléti törekvések leghatásosabb fegyverét, a sztrájkhoz való jogát ugyszólván kiadta a kezéből abban a pillanatban, midőn azt egyszerű politikai korteseszközzé degradálta és kitette annak a lejáratási processzusnak, amely eddig — rövidebb, vagy hosszabb

idő alatt, — még minden politikai korteseszközt megörölt.

Ez is rendkívül értékes tanulsága a kongresszusnak, de ebben a mostani politikai helyzetben mégis sokkal értékesebb, hogy megjelent ott Justh Gyula is s hogy ennek a megjelenésnek már is mutatkoznak a következményei. Végig lapozván a kongresszusról szóló koalíció laptudósításokat, mindjárt az első tekintetre kirívóan feltűnik, hogy Justh Gyula elmaradhatatlan törzskaraja politikai üstökösök e megszóktott csóvája nélkül, szürke egyedülvalóságában boldogította a szocialisták sztrájkimondó kongresszusát. Azután hogy Justh Gyula maga is elégségesnek tartotta a pu-zta megjelenést s először történt meg vele, hogy nem gyönyörködött a saját ékesszólásában és hogy lemondott szónoki diadalának élvezéséről. Továbbá, hogy Justh Gyula egész megjelenését elrejtették a tudósítások legszürkébb helyén, minden hivalkodás nélkül, Legvégül pedig, hogy ime sem Justh Gyula, sem zsurnalisztikai dárdásai közül senki nem csinál tőkét a vezér szerepléséből, nem dicsekszenek vele; ellenkezőleg: az emberek az a benyomása, mintha az egész kirándulást el akarnák sikkasztani és hogy egyenesen röstelkednek miatta.

Hát valljuk meg őszintén, hogy az a legkevesebb, amit a magyar politikai nívón ejtett e skandalozus sérelemért elégtételül nyújthatnak, ha Justh Gyulának minden eddig való hivatalos szereplései közül, ezért az utolsóért röstelkednek a leginkább. Mert ebben a szereplésben már

minden együtt volt, ami csak alkalmas arra, hogy megbotránkoztasson. Justh Gyula egyénileg mehet fejjel a falnak s addig se beszélne róla, amennyi ideig a koppanás tart. Csakhogy itt Justh Gyula annak a politikai közösségnek a köntöskében szerepelt a szocialisták kongresszusán, mely a koalíciók bevallott uniformisa, tehát a felelősség is közös és nem annyira az egyént, mint közös politikai akciójukat kompromittálja.

Bizony röstelleni való, hogy a sovinitaságával még mindig kérkedő koalíció egyik vezére akárcsak pusztá és hallgatag megjelenése által is közösséget vállal a belga Vandersmissen képviselte legvörösebb internacionáléval, melynek bibliája a haza és a hazafiság megszentelt fogalmainak késhegyig menő letagadása és hogy együttérzést dokumentált még az osztrák Austerlitzcel is, aki pedig tipikus megtestesítője a magyarság gyűlöletén felhízott legkonokabb ellenségeinknek. Ha a madarat tolláról, a politikusokat pedig barátaikról lehet megismerni, hát akkor a Vandersmissen és Austerlitz bélyegzőjével aprobált koalíciós politika már azon a megyén tévelyeg, melyen túlról a kvalifikált nemzet- és hazaárulászörnyei vigyorognak felénk és amely eltévelyedés ellenében vajmi sovány vezeklés, hogy az eltévelyedők elég szivesek röstelkedni.

Sokkal súlyosabbá teszi a megítélést, hogy Justh Gyula azon a szocialista kongresszuson öltötte föl és viselte magán a koalíciós politika képét, amely kimondottan a polgári társadalom megsarcolásának

A király vacsorája.

Írta: Heitai Jenő.

A nyarat IV. Manó Párisban töltötte, a városok városában, amelyért az első szerelem hevével rajongott. Ifjúságának legragyogóbb napjai és legsötétebb éjszakái itt zajlottak le, még abban az időben, mikor apjával, az öreg trónkövetelővel itt ette a száműzetés legfrissebb osztrigáját. Az öreg trónkövetelő halála után ő örökölte a trónkövetelés jogát és ennek fejében a ciril radikális párttól havonként 500 frank tiszteletdíjat, vagyis mondjuk civilistát húzott. 500 frank édeskeves frank, édes, amikor megvan, kevés, amikor elfogyott. A ködjel, mely az édeset a kevéssel elválasztja, IV. Manónak rendes körülmények között huszonnégy órát jelentett. E huszonnégy óra gyors elhullámzása után, IV. Manó minden hónapban végigénekelte a nyomor kalandos stááját. Apró kölcsönökön kezdte és ruhadarabokon végzte, amelyeket saját királyi kezében szállított át Pantheon mögött lakó ószereshez. Igaz, hogy IV. Manó akkor még csak gróf Berezina volt, az is igaz, hogy a ciril radikális párt többet is tehetett volna érte, de viszont az a legigazibb, hogy a több épen úgy elfogyott volna, mint a kevés: IV. Manó akkor is koplalt, pumpolt és zálogosdit játszott volna.

Ebben az időben sok kedves és jóbarátja volt Berezina grófnak. Fiatal emberek, akik sokkal komolyabb és józanabb pályára készültek, mint ő és mégis épen úgy éltek, mint ő, továbbá fiatal hölgyek, akik e józan és józantalan pályá-

kon a kellemes és gömbölyű akadályokat jelképezték. Berezina grófnak még jutott egy csipetnyi a Quartier Latin romantikájából, a grizettek alkonyából egy darab napsugár. És ma a királyi gondok alatt roskadozva, még a ciril trónon is Párisról álmodott, a messze Párisról, a gyönyörűről, ahol élni oly jó és ahol ő olyan fiatal volt!

Inkább havat lapátolni Párisban, mint a ciril minisztertanácsban elnökölni, — mondta nem egyszer a forró vágyakozás hangján, különösen olyankor, amikor az állampenzárban sem volt több pénz, mint egy hólapátelő zsebében. És amikor a konverziót megcsinálták, szó és kíséret nélkül vonatra ült és Páris felé robbogott.

A vasuti kocsiában azon tűnődött, vajon viszontlátja-e régi barátait? A fiukat! A kedves és vidám pajtásokat, akikkel a Boul Michen végigtámolygott. Mi lett belőlük, hova lettek? Boldogultak-e annyira a józan pályákon, mint ő a józantalanon? Emlékeznek-e még rá? Tudják-e, hogy király lett, nagy ur? Hiszen egy éjszaka bucsu nélkül tánt el Párisból, amikor a ciril radikális párt táviratilag átnyújtotta neki a mások őseinek a trónját. És amikor megérkezett Párisba, szeretett volna az utcán leborulni, hogy megcsókolja az aszfaltot, amely neki mindent jelentett. Ujjongott, fűyörészett, olyan volt, mint egy gyerek. Boldogan gondolt arra, milyen gyönyörűség lesz itt ismeretlenül kóborolni, nem érintkezni a köztársaság elnökével, nem barátkozni a ciril nagykövettel, ujságokat nem látni, po-

litikát nem csinálni. Hogy inkognitóját külsőleg is biztosítsa, angoisra lenyiratta a bajuszát, királyi szakállát pedig végleg leborotváltatta. Aztán szépen meghuzódott egy épen nem előkelő fogadóban a rue d'Amsterdamban, a régi ragyogó időkre emlékeztető gróf Berezina néven. Örült az esetnek, mintha valami kitűnő csinyje sikerült volna és estefelé kéjjel vágott neki a nagy boulevardnak, amelyen most ütött az abszint órája. A kávéházak előtt, az utcán, lelkesen kavargattak a különböző színű italokat a zajos beszédű urak, finom nők hemzsegték és hullámoztak a hirdetési oszlopok mentén, villamos világitásban.

IV. Manó gyönyörködve állt meg egy-egy kávéház előtt és türelmesen várta, hogy egy-két bourgeois megigya a maga vermouthisját. A becsatelen francia azonban szándékosan kesedelmeskedett, látván, hogy van valaki, aki a helyére pályázik. Végre mégis elunta a dolgot, fölszedelőzködött és fizetett. IV. Manó a keselyű sebeségével csapott le az úresen maradt helyre, de ugyanebben a pillanatban egy másik ur is elhelyezkedett az asztalnál. A ciril király elkomorodva nézett rá, de azután hirtelen kiderült az arca:

— Jean Martin! — kiáltott rá vigan. — Nem ismersem rá?

A másik, egy szelid, szőke ur, csodálkozva nézett IV. Manóra.

— Az ám, — kezdte zavartan — nagyon ismerős... de...

kieszelésére ült össze s a megsarcolás legbrutálisabb módját, az általános sztrájkot mondta ki. Justh Gyulát ép úgy, mint koalíciós fegyvertársait a polgári társadalom bizalma juttatta szóhoz és politikai szerephez s a politikai korrektségnek nincs az az elkorcsosult értelmezése, amelylyel még csak a valószínűség látszata mellett is igazolhatnák, hogy a polgári társadalomtól kapott megbízást, most ugyanannak a polgári társadalomnak általános sztrájk útján való megbénítására használják ki.

Szerencsére és jobbaink nem kis elégtételül a politikai büntől nagyon ritkán szokott elmaradni a megtorlás s még nagyobb szerencse és elégtétel, hogy Justh Gyulát és képviselőit a koalíciót ezután ugyanott érte a méltó megtorlás, ahol a gondjaira bizott polgári társadalmat hitványul elárulták: a szociálista kongresszusban. Justh Gyula és a koalíció segédlete mellett alakult ki a politikai sztrájk gondolata, de mikor végre elérkezettek a szörnyszülött eszme elvi megvalósulásai, ugyanakkor a legfőbb protektortól, a belga Vandersmissen szájából kellett hallaniok, hogy a mitől megváltásukat remélték, hogy amiért kockára dobták és megcáfolták egész multjukat valamennyi hagyományával, hogy a politikai sztrájk — akárcsak és akár hány-szor rendezték légyen, — eddig még soha és senkinek nem sikerült.

Csodálkozhatik-e tehát valaki azon, hogy a koalíciósok Justh Gyula kongresszusi kirándulása miatt már is teljes joggal — röstelkednek?

A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága február hatodikán délután öt órakor tart ülést, amelynek tárgya Lukács László és Meyer Ödön képviselők ellen beadott összeférhetlenségi bejelentés.

A miniszterelnök útja. Bécsből jelentik: Lukács László miniszterelnök ma este családjával Bécsbe érkezett, hogy innen rövid tartózkodásra

a Semmeringre utazzon. Pénteken a miniszterelnök a Semmeringről ismét Bécsbe érkezik, hogy résztvegyen Rainer főherceg temetésén.

A bihari kerület. Budapestről jelentik: A bihari kerület küldöttsége előtt ma nyilatkozott Morvay Zsigmond munkapárti jelölt, hogy elfogadja a jelöltséget. Holnap kezdi meg körútját a kerületben.

Köztársasági jelölt. Budapestről jelentik: Székely György képviselő elhalálozásával megüresedett ily. f. l. v. kerületben a köztársasági párt Szacsavay Gyula dr. ügyvédet jelölte köztársasági programmal Szacsavay az első köztársasági jelölt Magyarországon.

A választójog reformja.

— A politikai helyzet. —

Távirati tudósítás.

Budapest, január 29.

A képviselőház január 24-iki ülésén, amikor a választójog tárgyalására kiküldött parlamenti bizottságot megalakították, Tisza István gróf azt a reményét nyilvánította az elnöki székéből, hogy a bizottság a lehetőséghez képest gyorsan végez majd a javaslattal, amely így hamarosan a Ház elé kerülhet. Ugyanekkor Héderváry Károly gróf, a bizottság elnöke, akit az újságírók a folyosón a bizottság munkatervéről megkérdeztek, úgy nyilatkozott, hogy *alapos és mélyreható munkát* akarnak végezni, amelyet *nem lehet elhamarkodni*.

Ebből a két ellentétesnek látszó nyilatkozatból az ellenzék soraiban sokan azt a reménységet merítették, hogy Tisza István gróf és Héderváry Károly gróf között ellentét van a választójogi javaslat elintézésének módjára és idejére nézve, sőt sokan ehhez a látszólagos ellentétet az a inesszemenő következtetést fűzték, hogy Héderváry Károly gróf szeretné újra a kormány vezetését a kezébe venni, hogy a parlamenti és politikai válságot békés megoldáshoz juttassa s hogy erre a célra föl fogja használni a bizottságban elfoglalt pozícióját is.

Az az értesülés, mely egy lap mai számában a választójogi javaslat tárgyalásáról s a kormány idevágó szándékairól megjelent, bizonyos elkedvetlenedést keltett az ellenzéken. Ebből az érte-

sülésből ugyanis nyílván kétséget kizáróan kitetszik, hogy a kormány maga is — természetesen Héderváry Károly gróffal, mint a bizottság elnökével egyetértésben — a választójogi javaslat *alapos, de egyben gyors* letárgyalását óhajtja s hogy ebben a szándékában se az ellenzék politikai sztrájtja, se a szociálisták fenyegetőzése nem fogja megakadályozni.

A választójogi bizottság tudvalevően február 6-án délelőtt tartja első ülését. Az ellenzéken most abban reménykednek, hogy ezen az ülésen olyan ellentétek fognak megnyilvánulni a javaslat alapelveire nézve a bizottság tagjai között, amelyek lehetetlen lesz kiegyenlíteni s amelyek minden valószínűség szerint újabb kilépésekre, esetleg nagyobb szecesszióra fognak vezetni. A bizottság elégedetlen tagjairól egész névsorokat kombinálnak mostanában az ellenzéken. Erről az állítólagos nagymértékű nyugtalanságról és elégedetlenségről azonban a bizottság tagjai közül éppen azok tudnak legkevesebbet, akiket az ellenzéki kombináció legelső sorban számba vett.

Az ellenzéki bizottság.

Az ellenzéki pártok választójogi bizottságának egyik albizottsága, mely a választói jogosultság kérdésével foglalkozik, ma délelőtt ülést tartott a néppárt körhelyiségében Apponyi Albert gróf elnöklésével. Az ülésen Kossuth Ferenc, Polónyi Géza, Tóth János, Palugyai Móric, Bakonyi Samu, Szmracsányi György, Urmánczy Nándor és Vertán Endre jelent meg. Az albizottság felosztotta tagjai között az anyagot s megállapodott a következőkben:

1. Megbírálandó a kormány javaslata abból a nézőpontból, hogy mennyi jogkiterjesztés és mennyi jogfosztás foglaltatik benne: 2. hogy törvényhatóságokint mi lenne a javaslatnak a hatása a magyarság szempontjából: 3. megbírálandó a javaslat az egyes foglalkozási ágak szociális hatása szempontjából, különös tekintettel az ipari és mezőgazdasági munkásokra: 4. hogy minő hatással van a javaslat a választóknak a kormánytól való függése vagy függetlensége szempontjából.

Az albizottság legközelebbi ülése pénteken délelőtt tízenegy órakor lesz.

— Képzeld el hosszú fekete szakállal, nagy bajusszal és nevezd rövidesen gróf Berezinának.

— Te vagy, csakugyan te vagy? — kérdezte most a másik is és erősen megrázta a cirill király kezét. Majd hirtelen elkomolyodott és mély zavarban a homlokáig elpirult.

— Bocsánat, Sire...

— Semmi bocsánat, semmi Sire! Engem itt a kutya sem ismer és nagyon megjáród, ha elrontod ezt a pár boldog napomat. Az ördögbe is, hát nem tudsz egy régi jó barátodnak örülni?

— Egyszerűen boldog vagyok... de... de...

— De... de... Mit mókázol? Olyan nehéz egy királyt tegezni? Mégis csak mulatságos, hogy nektek köztársaságiaknak mennyire impolnának a magamfajta levante királyok is!

Jean Martin elmosolyodott.

— Istenem, — mondta azután — hogy őszinte legyek, nekem, mint köztársaságinak nem imponálsz. De mint magánember és szegény drámaíró, aki egy folyosón laktam veled a legromyosabb diákfogadóban, mégis csak furcsálom a helyzetet... Hogy így rámismersz, így letegezel és így letegezel, alig ismerlek még egy királyt, aki ezt a fényűzést megengedné magának.

IV. Manó nevetett:

— Már pedig ez így van és így lesz. Téged pedig nem bocsátlak ki a karmaim közül és ma este együtt vacsorázunk.

Jean Martin mosolygó hódolattal hajolt meg a király előtt, aki egészen megrészegedett a régi emlékek illatától. Most megint olyan volt minden, mint hat évvel ezelőtt, amikor utoljára vacsorázott együtt a kedves és szelid drámaíróval, akire ő, a jelentéktelen trónkövetelő

leplezetlen tisztelettel nézett föl. Akkor mindketten azt hitték, hogy Jean Martinból előbb lesz király, de a forradalmak és a színházigazgatók szeszélyei kiszámíthatatlanok.

Jean Martin még ma is csak trónkövetelő volt és az első drámája olvasatlanul vándorolt színházból színházba. IV. Manónak még az is jól esett, hogy ugyanazokat a panaszokat hallja, amelyeket hat évvel ezelőtt.

— Hová megyünk? — kérdezte a drámaírótól, amikor a kávéház füresedni kezdett.

— Mindegy, akárhová!

Valami szelid helyre szeretnék menni, ahol nincs sok ember... Valamelyik régi korcsmába... vagy ahova rendszeren járnai szoktál!

A drámaíró bólintott. És a két jó pajtás vidáman és lármásan állított be egy csöndes, kis vendéglőbe, ahol írók, politikusok, színészek szoktak vacsorázni. A drámaíró barátai érdeklődve néztek az idegen urra, de IV. Manó gyorsan megjegyezte:

— Ismerkedni nem akarok. Elegek vagyunk egymásnak ketten, ugye?

A vacsora pompás volt. IV. Manó úgy evett, mint egy cirill és úgy ivott, mint egy francia. Egy pillanatra sem érezte magát királynak és lassacskán a drámaíró is elfelejtette, hogy egy egész ország boldogsága függ attól az embertől, aki oly szorgalmasan ütögeti a poharát az övéhez. A régi jó cimbrák voltak ismét, akiket a jókedv és a nyomor vérszövetsége fűz egymáshoz. Nagyszerűen becsiptek mind a ketten és a mámor gyönyörű tervekre izgatta őket. IV. Manó arról beszélt, hogy a szociálistáknak igazuk van és hogy ő szívesen hajtana fejét a guillotine alá, ha ezzel népe boldogságát biztosítani akarná, Jean Martin

viszont a cirill francia szövetséggel óhajtotta volna a többi Európát leigázni. Végre is menniök kellett, mert a vendéglőt bezárták.

A király odaintette a pincért, de Jean Martin gögösen szólt közbe:

— Itt idegen nem fizet!

IV. Manó tiltakozni akart, de a drámaíró nem tágitott.

— Nem, édes öregem... Párisban te vagy az én vendégem... majd, ha elmegyek hozzátok Cirilliába... Ott te fizetsz!

IV. Manó végre is belenyugodott:

— Nem bánom... de holnap este te vagy az én vendégem... máshol... mert holnap is együtt leszünk, ugye?

— Mindig! Többé nem válunk el!

Ezzel elváltak. Másnap reggel minden újság hosszú távirathat közölte, hogy a cirill király inkognitóban Párisba érkezett. IV. Manó kénytelen volt inkognitóját levetni és inkognitóban egy előkelő hotelben megszállni. A cirill nagyhövel lóhalálában jelentkezett nála. A köztársaság elnöke meglátogatta, ő visszaadta a látogatást. Estére már nagy diner volt tiszteletére és ez így ment mindennap. IV. Manó nem látta többé Jean Martint, Jean Martin nem látta többé IV. Manót. Am a király régi jó pajtásai összevették arra a hírre, hogy IV. Manó Párisban van. És Jean Martin nagy előadást tartott róla.

— Nagyon megváltozott? — kérdezte Nini Creise, egy hosszú leány, aki valamikor röviden szerette a királyt.

Jean Martin legyintett a kezével:

— Semmit! Egészen a régi... én fizettem a vacsoráját!

Egy aradmegyei pártelnök a választó-jogi törvényjavaslatról.

A következő sorokat kaptuk: Évek hosszú sora óta napirenden van ez a nagy fontosságú politikai és társadalmi jelentőségű kérdés; már a koalíciós kormány kötelezte magát a törvényjavaslat beterjesztésére, de nagy bölcseséget árult el azzal, hogy nem felelt meg programja eme sarkalatos pontjának, bizonyosan nem azért, hogy lemondjon a beterjesztés által elérhető népszerűségről, hanem ellenkezőleg tudták és érezték, hogy ez a törvényjavaslat bármelyik magyarizáló kormány által (és más kormányt csak elképzelhetni sem lehet!) is terjesztik elő, vitát, elégtelenséget és kavarodást fog a politikai pártokban és a társadalmi életben előidézni. Nem is lehetséges ez másképen, jogos és méltányosnak kell elismerni, hogy ebben a fontos kérdésben a társadalom minden rétege érdekeit lája és azt érvényesíteni törekszik. Tarmészetes és jogos, hogy az 1848-ban alkotott — az akkori viszonyoknak megfelelő választójogi törvény a mai viszonyoknak meg nem felelően, kiterjesztések, de éppen abban rejlik a nehézség, mely irányban és minő határhoz jutotték a kiterjesztés; más érdekek vannak a városok választópolgárainak, más a vidéknek és más a nemzetiségieknek, ezeket a kérdéseket összeegyeztetni, ki-elégíteni és e mellett a magyarság és az intelligencia supremáciáját biztosítani a kérdés súlypontja. Az ország népességének a területek szerinti eltérő számránya, a birtoktelemek nagyságának nagy eltérése a városok és azokban az ipar és kereskedelem fejlődése, a nemzetiségek törekvései mind oly kérdések, amelyek természetesen teszik, hogy majdnem minden egyes választókerületnek külön saját érdekei vannak, amelyek érvényesülésére törekednek. Merem állítani, hogy a Ház jelenlegi képviselőinek, ha őszinték akarnának lenni, kivétel nélkül mindenkinek van olyan kívánsága, amely az új törvénnyel összefüggésben áll — és nagy érdekek vannak, hogy ezek a kívánságok teljesüljenek is! De hát lehetséges-e ez? ugyebár ez képtelenség! így hát természetesen, hogy a választójogi törvényjavaslat bármelyik kormány részéről nyújtassák is be — nagy és erős vita tárgyát képezi és megtámadtatásoknak van kitéve. Nyilvánvaló, hogy olyan javaslatot tervezni, amely még egy nagy politikai párt minden tagjának is megfeleljen, lehetetlen.

Lukács László és kormánya politikai becsületességéről és bátorságáról szolgáltatott bizonyítékot, amidőn ígéretét beváltotta és a javaslatot elkészítette és beterjesztette! Hogy ez a javaslat kiegészítést igényel, ez kétségtelen, de alapelveiben olyan, amely az ország érdekeinek megfelel és a tárgyalásra alkalmas! Most lenne komoly feladása az ellenzéknek, hogy a rendes parlamenti tárgyalásokban és vitákban részét kivéve odatörekedjék, hogy a javaslat olyan formában váljék törvénnyé, amely az ország népességi érdekeinek leginkább megfelel és ime mit látunk, mit tesz az ellenzék? — hazafias meggyőződésének ellenére — eddig hangoztatott elveinek szegre akasztása mellett vakon egyesül a szocialistákkal és ezek kegyelméből szerez magának — ideiglenes olcsó népszerűséget! Kérdem, szabad-e egy Kossuthnak, Juschának, Apponyinak, Károlynak, Batthyánynak stb. stb. és ahányan vezérek vannak, mint akik az ország szülőanyját kerületeit képviselik, — a javaslat lefontosabb részét: „a magyarság szupremáciáját” feláldozni, vagy csak kockázatossá is tenni csak azért, mert ők most haragcsdít játszanak?! Nem kétekedem hazafiaságukban és éppen ezért azt kell feltételezni, hogy az ellenzék csak azért fogja magát a „Ház”-ból távol tartani és nem fog a vitában az őt megillető keretben résztvenni — hogy ne kerüljön önmagával és meggyőződésével, hazafiaságával összeütközésbe! Talán még be fogják látni és erre vall az ellenzék képviselői egyes józan tagjainak kiválása, hogy szolgálatot egy országnak csakis azzal tehetnek ha a tárgyalásokban a legmezezebb menő, az illem és a törvények által szabta határok között, részt fognak venni. *Bódy Bódog, a nemzeti munkapárt m. radnai kerületének társelnöke.*

VÁROS ÉS MEGYE.

Próbaaszfaltozás. Merbl Arnold és társai temesvári vállalkozó ma benyújtott beadványában arra kéri a várost, hogy adjon engedélyt egy próba

aszfalt ut készítésére, amelyet 6 15 korona 50 filléért vállalna négyzetméterenkint. A cég Aradon aszfalt telepet akar létesíteni helyi érdekeltség bevonásával. Az anyagot Kavaránban (Krassómege) az ottani aszfalt gyárból szerezné be.

Mérvők mint vasuti tolvaj

— Egy berlini mérvők tolvajlásai. —

Távirati tudósítás.

Berlin, január 29.

Halleban holnap a legutóbbi évek egyik legvakmerőbb vasuti tolvaja áll a bíróság elé. A vádlott Dreyer Emil mérvők, akinek Berlin mellett, Grosz-Lichterfeldében, nagy fényűzéssel berendezett lakása volt és egész családját — valószínűen már évek hosszú során át — iparszerűen üzött vasuti tolvajlással tartotta fenn, amiről senkinek a világon a leghalványabb sejtelme sem volt.

Dreyer tekintélyes és vagyonos gyáros családból származik. Régebben neki is volt gépgyára, de elvesztette egész vagyonát, mindazáltal továbbra is nagylábon élt. Körülbelül két évvel ezelőtt Németország legkülönfélébb vidékein igen ravaszul kieszelt vasuti tolvajlások történtek. A kárvallottak által adott személyleírás arra engedte következtetést, hogy ugyanegy ember követi el valamennyi tolvajlást. A tolvajt nem sikerült elcsipni.

Legutóbbjára egy gárdatisztól, aki Majna-Frankfurthól Lipcsébe utazott, loptak el nyolcezer márká értékű ékszer és kevéssel utóbb egy gazdag nürnbergi gyárost Berlin és Halle közt fosztottak meg harmincezer márkát érő ékszertől. Nemsokára kitudódott, hogy egy jól öltözött ur Dagibert névre Magdeburghan elzalogosította a nürnbergi ékszer egy részét. A személyleírás semmi kétséget sem hagyott az iránt, hogy csak ez az állítólagos Dagibert lehet a régóta keresett vasuti tolvaj. Erre a sajtóban figyelmeztetések jelentek meg, amelyek óvatosságra intették az utazó közönséget és bizonyára ez ösztönözte Dreyer mérvököt — mert ő volt az állítólagos Dagibert — hogy a meglopott gyárossal összeköttetésbe lépve, megkaphassa az ékszer megkerítésére kitűzött jutalmat.

Nürnbergbe utazott és onnan a gyáros után Meránba. Ebeszélte a gyárosnak, hogy ő fontos fölvilágosítást tudna adni az ellopott ékszer hollétéről. Berlinben, ugymond, kávéházban egy idegen emberrel ismerkedett meg, aki elmondta neki az ékszerlopás minden részletét és át is adott egy csomagot, amelyben benne van az ellopott ékszer egy része. Dreyer kijelentette, hogy közvetlenül átadja ezt a csomagot, ha megkapja a kitűzött díjat. A gyáros, akinek az előkelően öltözött, rendkívül biztos föl lépésű mérvők meséje nagyon gyanús volt, értesítette a meráni rendőrséget, amely Berlinben való kerdőzködés után, Dreyert minden tiltakozása ellenére letartóztatta. Meginvult a vizsgálat és kiderült, hogy valóban Dreyer mérvők a vasuti tolvaj. De azt még nem tudták kideríteni, hogyan jutott Dreyer annak a valamennyi német vasuti vonalra érvényes szolgálati szabadjegy birtokába, a melyet nála találtak.

Családjá beteges hajlandóságú embernek iparkodott őt feltüntetni. Azt mondta, hogy Dreyer morfinista és morfinmos mámorában lop, nemcsak értékes dolgot, de olyat is, aminek semmi hasznát nem veszi; így például lopott fogpiszkálót és romlott gyümölcsöt is. Ez adatok alapján hosszabb ideig megfigyelés alatt állott a mérvők, de a szakértők kijelentették, hogy teljesen beszámítható minden cselekedete. Most tehát a bíróság elé kerül az az ember, aki éveken át fenn tudta tartani azt a látszatot, hogy dúsgazdagember, holott vasuti tolvajlásból fedezte fényűző életmódjának költségét.

A képviselőház őrei.

— Az új testőrség. —

Távirati tudósítás.

Budapest, január 29.

A képviselőház törvénykönyvbe iktatta a parlamenti őrséget, amelynek az a rendeltetése, hogy átvegye a rendőri kordon szerepét.

Tisza István személyesen dolgozta ki a parlamenti őrség szervezeti szabályzatát és a honvédelmi minisztérium megbízottjaival egyetértésben a szolgálati szabályzatát. Mindkét szabályzat nyilvánosságra jut néhány nap mulva. Az őrség szigorú fegyelem alatt álló katonai testület, amely azonban teljesen független a végrehajtó hatalom közvetlen befolyásától és kizárólag a Ház elnökének rendelkezése alá tartozik. A szolgálati szabályzat így határozza meg az őrség feladatát:

A képviselőházi őrség rendeltetése az, hogy a képviselőházban az élet, vagyon- és személybiztonságról gondoskodjék.

Katonai osztályozás szerint a képviselőházi őrség az ugynevezett *elit-csapatok* között foglal helyet. Körülbelül olyan, mint a koronaőrség vagy a darabont testőrség. Törvény szerint az őrség hatvan tagot számlál. Egyelőre három tisztje, hat altisztje (tőtörzsőrmestere) és negyvennyolc palotáról lesz a parlamenti gárdának. Az őrség parancsnoka őrnagyi rangban van, esetleg alezredes vagy ezredes, a helyettese százados, őrnagy vagy alezredes, a harmadik tiszt pedig százados vagy főhadnagy. Már eddig is nagyon sokan jelentkeztek a közös hadsereg, a honvédség és csendőrség tisztikarából és altisztjei közül, de a Ház elnöke, akit a kinevezés joga illet, csak néhány nap mulva dönt a kérvények fölött. Mindenesetre a legjobb, mondhatnánk: legelőkelőbb elemet fogják kiválogatni.

Sokakat érdekel bizonyára az is, milyen gázsija lesz az őrség tisztjeinek és legénységeinek. A fizetés megfelel a hadseregnél rendszeresített fizetésnek és pedig minden fokozatban, de külön pótlékot kapnak. Ezt a pótlékot a parlament szabja meg. Az őrség legfőbb parancsnoka a Ház elnöke, de rendelkezik vele a háznagy is. Törvénykezési jogszolgáltatási szempontból az őrség a honvédbíróságok alá tartozik. A *tisztek állása örökös*, a legénység tagjai hat évről hat évre változnak. Azokat a tiszteket és altiszteket, akik a közös hadsereg vagy haditengerészet kötelekéből lépnek át a parlamenti őrséghez, nyomban beosztják a honvédséghez. Magyar állampolgároknak kell lenniök és magyarul tökéletesen beszélniök.

Az őrség tagjai egyelőre a képviselőházban kapnak szállást. E célra megfelelő helyiségeket bocsátanak rendelkezésére. Később egész külön kaszárnyát építenek az őrség számára. A gazdasági és közigazgatási ügyek az illető hivatalok hatáskörébe tartoznak. A tisztek gyalogsági tisztikardot, a palotáról szolgálatban rövidebb kardot viselnek. Azonkívül az őrség valamennyi tagját *ellátják revolverrel*. Szolgálaton kívül a palotáról is gyalogsági tisztikardot viselnek. Külön paragrafus állapítja meg a *fegyverhasználat jogát*, amely nagyjában a csendőrségi szabályzat fegyverhasználati utasításához hasonlít. Csakhogy az esetek, amelyekben a parlamenti őrség használhatja fegyverét, sokkal precízebben vannak meghatározva s itt az a tendencia irányította Tisza Istvánt, hogy az őrség tagjait *mindenféle inzultus ellen megvédelmezze*. A képviselőház palotájában csak az őrség látja el a szolgálatot. Csakis elkerülhetetlen szükség esetén lehet alkalmazni az országházán kívül. A képviselőház elnökének joga van az őrség tagjait zárt ülés alatt is az ülésteremben tartani.

A parlamenti őrség *egyenruhájának* formáját Bernolák János a honvédelmi minisztérium főintendánsa már elkészítette. A palotáról fekte

attilájuk lesz, amely a koronaőrök uniformisához hasonlít, de könnyen megkülönböztethető tőle. Magyar nadrágot és magyar csizmát viselnek. Az attilát sokszínű zsinórzat díszíti. A tisztok egyenruhája csak annyiban különbözik a legénységtől, hogy piros fonalakkal átszőtt aranyzsinórzat lesz rajta.

Néhány nap múlva a hadügyminiszter és a honvédelmi miniszter pályázatot fog hirdetni az őrség tiszti és legénységi állásaira. Minden pályázónak jelentkeznie kell. Február végén jár le a pályázat, amiből kitűnik, hogy az őrséget a jövő hónap végén fogják megszervezni.

Bizonytalan helyzet.

— A közelgő új háború. —

Távíráli tudósítás.

London, január 29.

A szövetségesek delegátusai tegnap véglegesen megszövegeték jegyzéküket, amely egészen rövid.

A jegyzék azt mondja, hogy a török delegátusok január 16-ika óta nem tettek újabb javaslatokat és minthogy a Konstantinápolyban azóta elkövetkezett események ennek a hallgatásnak különös jelentőséget adnak, a balkáni delegátusok kételkednek abban, vajon a béketárgyalás folytatásának a béke lenne-e az eredménye. Ily körülmények között a balkáni delegátusok konstatálják, hogy a tárgyalás megszűnt.

Ezt a jegyzéket át fogják adni eredetiben Resid pasának és másolatban Grey Edvárdnak; a delegátusok ezentúl írásban és testületi látogatásban meg fogják köszönni Grey Edvárdnak Anglia vendégszerzetét. A fegyverszünet fölmondása a delegátusok kijelentése szerint az illető kormányok dolga.

Venezülosz görög miniszterelnök szombaton utazik el Londonból. Párisban és Bécsben megkeresztül és úgy Párisban, mint Bécsben keresni fogja az érintkezést az illetés tényezőikkel.

London: A Reuter-ügynökség jelenti: Gruics szerb ügyvivő délután három órakor a Carlton-szállodában megjelent, mire a török misszió titkára Resid pasához vezette. Gruics formálisan átnyújtotta Resid pasának a szövetségesek jegyzékét. Gruics ezután a külügyi hivatalba ment és Grey külügyi államtitkárnak átnyújtotta a jegyzék másolatát.

A török válaszigyzék.

Konstantinápoly: A portának a nagyhatalmak jegyzékére adandó válasza már elkészült. A török kormány ebben a jegyzékében köszönetét fejezi ki a nagyhatalmaknak Törökország irányában tanúsított érdeklődésükért és a szigetek kérdésében a döntést rájuk bizza. Drinápolyt illetően kijelenti a jegyzék, hogy a porta nem engedhet, de nincsen kizárva, hogy Drinápoly semlegesítéséről még egy passzust belső fognak venni a jegyzékbe.

Konstantinápoly: Török diplomáciai forrásból jelentik: Törökország válasza a londoni békedelegátusok legutolsó üléséig tett engedményeket el fogja ismerni, de határozottan tiltakozik minden újabb követelés ellen, különösen Drinápolyt és a szigeteket illetően, a melyeket elfogadhatatlannak jelent ki. Resid basa kérdésére a londoni török delegátusoknak értesítésére adták, hogy az új kormány mandátumukat megerősíti és hogy ha a balkáni delegátusok az ígért ultimátumot csakugyan átadják, erről ne vegyenek tudomást.

Köln: Londonból jelentik a Kölnische Zeitungnak, hogy nagy kérdés, vajon a bolgárok megfogják-e kapni Drinápolyt, mert több nagyhatalom kijelentette, hogy a balkáni államoknak több mérséklést fog ajánlani. A szerbeknek és a görögöknek, akik már elérték céljukat, kevés harci kedvük van és a balkáni államok képviselőinek

nyilatkozataiból azt kell fölteni, hogy a háborút csak a legvégső esetben fogják újra megkezdeni.

Átadják Drinápolyt?

Bécs: A Reichspost szerint Sukri pasa, Drinápoly parancsnoka, tárgyalásokba bocsátkozott Ivanov bolgár parancsnokkal Drinápoly átadása ügyében. Sukri pasát a Drinápolyban uralkodó elviselhetetlen éhség és a konstantinápolyi események indították hir szerint e lépésre. Ha e hir megerősítést nyer, akkor a béke ügye biztosítottak tekinthető.

Készülődés az új háborúra.

London: A Times konstantinápolyi értesülése szerint tegnap a csatlódzsi hadsereg tisztikárának küldöttsége Konstantinápolyba érkezett. Megérkezésének célját még nem tudják. A tisztikar meglátogatta Mahmud Sefket basát. Ez a hír összefügg a csatlódzsi táborból jelentett zendüléssel.

Konstantinápoly: Hadzsi Adil bég belügyminiszter egy ujságíróknak kijelentette, hogy a csatlódzsi csapatok véres küzdelmeiről és egyes hadtesteknek Konstantinápoly ellen való előrenyomulásáról szóló hírek agyrém szüleményei és meglátszik rajtuk, hogy kik és milyen célból koholtak. Mindezekből a hírekből egy szó sem igaz.

Konstantinápoly: A háborúnak újra való kitörése esetén a kormány azonnal be fogja hívni a 33-45 éves korosztályokat.

Konstantinápoly: Az új török körök azt hiszik, hogy legközelebb a török flottának újabb hadműveletei várhatók. Mahmud basa tengerészeti miniszter az új kormány megalakulása után a Dardanellákba ment a hajók megtekintése végett. Mahmud basa hétfőn visszaérkezett Konstantinápolyba és a miniszteri tanácsnak jelentést tett. A miniszter maga személyesen el fog indulni a flottával és meg fogja kísérelni, hogy az égei tengeri szigetek kérdésében döntő fordulatot hozzon létre.

Belgrád: A bolgár hadügyi kormány Belgrádban egy millió kiló sertéshúst és szalonnát rendelt azonnal való szállításra. Ebből azt következtetik, hogy Csatlódzsa előtt legközelebb újra megkezdődik a háború.

Oroszország ismét mozgósít.

London: A Daily Mail jelenti Odesszából: Itt elkerülhetetlennek tartják azt, hogy Oroszország Örményországnak török uralom alatt levő részét csapataival megszállja. Oroszország a hataron mintegy hatvan-ezer embert mozgósított. A tifliszi, vani és musli vilajetekben élő örmények az ottani orosz konzulátusok útján sürgős segédelmet kértek az orosz kormánytól.

Pétervár: Azt a szenzációs hírt közlik, hogy a hadügyminisztérium elrendelte az 1910., 1911., 1912. évi korosztályos tartalékosok bevonulását; még pedig az 1912. évi korosztályt teljes mértékben, a két előbbit csak részben hívják be.

Az új nagyvezér programja.

Konstantinápoly: Mahmud Sefket basa nagyvezér Enver bégnek és Talaát bégnek határozottan kijelentette, hogy el van tőkeve, hogy a rábízott föladat megvalósítsa, de ezt csak úgy teheti, ha a komité part minden erejét és igyekezetét latba veti, hogy a hadseregnek és hivatalnokoknak politikai partállás szerint való kötelességét megakadályozzák. Ha ez nem sikerül, akkor magára nézve jobbnak tartja, ha életének hátralévő részét valamelyik európai városban tölti el.

London: A Daily Telegraph konstantinápolyi tudósítója tegnap meglátogatta Mahmud Sefket basa nagyvezért, aki kijelentette, hogy a háború, vagy béke kérdéséről egyelőre nem nyilatkozhatik. A nagyvezér kifejtette a kormány re-

formprogramját s azt mondta, hogy valamennyi minisztériumba európai tanácsosokat fognak kinevezni. Az állam hitelének helyreállítása végett a kormány tanulmányozni fogja az eléje terjesztett terveket.

Konstantinápoly: A katonai kormányzó hiátványt bocsátott ki, melyben súlyos büntetések terhe mellett figyelmezteti az új kormány ellenségeit s a bizonytalan elemeket a zavargástól tartózkodásra. Minden jel arra vall, hogy a bolgárok egyelőre nem fognak Csatlódzsnál támadni, hanem a Dardanellák ellen készítenek elő támadást.

Konstantinápoly: A város egészen nyugodt és képe normális. Csak a sötétség beálltával tesznek óvatossági intézkedéseket s éjjel lovaskatonák cirkálnak az utcákon. A kormány megteszi a legmesszebbmenő intézkedéseket, nehogy az idegen nagykövetségeknek okot szolgáltatson hadihajóknak a főváros elé való rendelésére. A portának egy pénzcsoport ajánlatot adott be, amely szerint hajlandó volna egy millió török font összegű török kincstári kötvényeket fix átvenni.

Szkutari sorsa.

Bécs: A Neues Wiener Tagblattnak jelentik Pétervárról: Nagy feltűnést kelt a cetinjei orosz katonai ügyvivőnek hirtelen megérkezése. Ez az utazás összefügg Nikita királynak azzal a kérésével, hogy Szkutari Montenegrónak adják át. Az orosz diplomácia nem ragaszkodik többé ahhoz, hogy Szkutari a montenegróiaké legyen.

Rieka: Nem tudni mi okból, Tarabosz erődítéseinek napok óta már nem a török főlholdas lobogók, hanem albán lobogók lengenek és a városban is sok az albán zászló.

Riasztó hírek Romániában.

Bukarestből jelentik: A kamarában ma Gradistianu és Jorga képviselők igen energikus hangon kérdőre vonták a kormányt a bolgár tárgyalások miatt. Majorescu miniszterelnök igen idegesen utasítja vissza a támadásokat, majd kijelenti, hogy a következő felvilágosításokat adhatja:

— Románia szava tényleg meghallgatásra fog találni. Danevnek nem volt megbízása, hogy Bukarestben tárgyaljon, csupán tudomásul vette Románia óhajait. Bulgária azután azt kívánta, hogy a háború befejezése után tárgyaljanak, Románia azonban azonnali tárgyalásokat kívánt. Ha Bulgária elismeri a román álláspont helyességét, a tárgyalások megkezdődnek és barátságos módon folynak tovább. Ez mind, amit mondhatok. Remélem, hogy legközelebb további felvilágosításokat adhatok. A kormány vállalja a teljes felelősséget.

Ma délután egy órakor olyan riasztó hírek jöttek a kamara üléseről, hogy ennek következtében óriási baissé volt a tőzsdén.

Francia hadihajók akciója.

Páris: A francia páncélos hajóraj, mely nyílt tengeren gyakorlatokat tartott, ma délután szikratávíratban rendeletet kapott, hogy még mielőtt befut a kikötőbe, négy könnyebb cirkalót tartson készen, amelyek szűség esetén azonnal indulhassanak a keleti vizekre. Az Oleg orosz cirkáló tegnap a touloni kikötőbe befutott s parancs következtében azonnal Levantéba indult.

Legújabb hírek.

Londonból jelentik: A szövetséges Balkán államok képviselői a mai nap folyamán a következő jegyzéket nyújtották át a török delegátusoknak:

Miután a szövetséges államok képviselői a békeértekezlet munkálatainak befejezése óta, vagyis három heten keresztül hiába várták legutolsó kérdésükre az ottomán delegátusok választását s miután a legutóbbi konstantinápolyi események folytán kizártnak látszik az a remény, hogy a békekötés sikerüljön, legnagyobb sajnálatukra kényszerítve vannak kijelenteni, hogy a Londonban december 7-én megkezdett békeértekezletet a mai nap fo-

lyamán, vagyis január 28-án megszakítják. A jegyzéket az összes Balkán államok képviselői aláírták.

Bécsből jelentik: A Balkán-delegátusoknak jegyzéke nem jött váratlanul, miután már többször előre bejelentették, hogy a béketárgyalásokat megszakítják. A fegyverszünet megszüntetését, mint hírlik, az illető államok kormányai a hadvezetőségre bízzák.

Belgrádból jelentik: A hivatalos lap mai száma közli azt az ukázt, mellyel a király számos tisztet soron kívül előléptetett és több tisztet reaktívált. Így Popovics ezredest, ki az *összesküvők között főszerepet játszott* és kit a szerb kormány 1906-ban Anglia követelésére nyugdíjba küldött. Állítólag Popovics ezredest csak a háború tartalmára reaktíválták. A szerb kormány a mai nap folyamán két bolgár laptól megvonta a postai szállítást engedélyét, mert ezek a lapok az utóbbi időben hevesen támadták a szerb kormányt az osztozkodás miatt.

Szófia: A minisztertanács utasítást adott a hadvezetőségeknek, hogy a Csataldzsa vonalon eddig betartott fegyverszünetet *holnap szakítsák meg*.

MULATSÁGOK.

(=) A tanító bál. Nemcsak hagyományos jómulatság hírében áll évtizedek óta, hanem arról is nevezetes, hogy a legtöbb frigyötés első szálai ide vezethetők vissza. Gondoskodik a rendezőség is, hogy fiatalemberben ne legyen hiány. Ezért is, no meg a táncrendezés céljából lesz csütörtök, holnap d. u. 6 órakor érkezik a Kazinczy-utcai fiúiskola földszinti olvasó ermében. Itt van különben a bái iroda is, hol a rendezőség most már állandóan permanenciában van.

(=) A Katólikus Kör harmadik tea-estélye. Az autonóm katólikus kör, mint minden évben, úgy ez idén is megtartja a szokásos farsangvégi kedélyes estélyét, február 3-án, farsang hétfőjén este fel 9 órakor. Az a páratlan érdeklődés, amelyet a közönség az idény folyamán tartott két ilyen estély iránt tanúsított, arra az elhatározásra indította a vezetőséget, hogy a farsangzáró mulatságot is a Központi Szálloda helyiségeiben tartsa meg, nehogy a kör helyiségei szűknek bizonyuljanak az érdeklődők befogadására. Az estélyen ügyesen összeállított műsor is lesz, amelyet zene, ének, tánc és monolog számokból hozott össze farsangi kedélyességgel és mégis művészi tartalommal az estély rendezősége. Az estély iránt széles körökben máris nagy érdeklődés mutatkozik és előreláthatólag sem látogatottságban, sem kedélyességében nem fog a kör eddigi estélyei mögött maradni.

(=) A snassz-bál kabaréjának egyik legkiemelkedőbb száma az apacsok című jelenet, amelyet Horovitz Gusztáv ez alkalomra írt. A kabaré egyes számait és a szereplők nevét a rendezőség nem akarja elárulni — egy-egy kedves meglepetés lesz ez a közönség számára — de már az eddigi próbákból is kiűnt, hogy Priegl Irénke elnöknő önfeláldozó fáradozása nem bizonyult hiábavalónak. A Központi Szálloda helyiségeinek átalakítása már kezdetét vette. Stilszerűen, csillogóan lesz berendezve, átformálva minden terem a ez elsősorban Steiner János műépítész érdeme, aki a kitűnő terveket készítette és az átalakítást vezette. A nagy munkában méltó segítő-társa volt Reicher László műépítész ur. A rendezőség újból felhívja az urakat, hogy az estélyen ne frakkban, vagy szmokingban, hanem kosztüm-ben, legrosszabb esetben pedig utcai ruhában jelenjenek meg. A meghívók széthűldése már kezdetét vette a az estélyen a meghívó előmutatása kötelező lesz.

(=) Az állami elemi iskola tantestülete február hó 4-én, Csermón, a Kaszinó összes termeiben jótékonycélu műsoros farsangi estélyt rendez.

A főhercegnő-hadnagyé.

(A boldog Habsburg asszony.)

Brioni, január 29.

Brioniban idillikus boldogságban él egy ifju pár: Klotz Alfonz sorhajóhadnagy és fiatal hitvese, aki még nemrégiben Eleonóra főhercegnő volt. A királyi hercegnő, aki az udvar fényes, büszke örömeit felcserélte a polgári háziúzhellyel, nemes egyszerűséggel tud beilleszkedni új helyzetébe. Ő most Klotzné asszony és boldogan nem is vágyik nagyobb címre.

Egyelőre, míg most épülő villájuk tető alá nem kerül, a Neptun-szállóban laknak és csupán két szobában és az egész szolgálományaikkal: egy komorna. Dél előtt Brioni örökzöld parkjaiban sétálgatnak. Klotzné asszony sétatölyve egyszerű angol gyapjuruha és a fején nem pleureuse diszeleg, hanem egy kis kokett piros kalap simul a hajfürtjeihez. Klotz hadnagy ur sem a tisztek arslán típusából való, szerény, szimpatikus megjelenésű fiatalember, akinek komoly, nyílt tekintete melegen pihen meg karjához simuló karcau hitvesén.

Klotzné asszony egyszerű köntörét csak ebéd és vacsora idején cseréli fel gazdag kelengyéből kiválasztott valamely pompás toillel. Ez a gála a table d'hôte-nak szól. Délután azonban újra előkerül az egyszerű angol gyapjuruha. Ilyenkor rendszerint Pó-lába mennek a „Brioni” gőzösn, hogy megszemléljék, mennyire haladt már előre pólai lakóházuk építkezése.

Hogy a legboldogabb sorhajóhadnagy kis felesége mennyire egynek érzi magát a férje urával, ennek bizonyítéka az a kedves asszonyi kíváncsiság és érdeklődés, amelyvel ura és parancsolója minden dolog iránt érdeklődik. Klotzné asszony férjével megmagyaráztatja magának a tengerészet minden problémáját. Már ismeri a legkülönbözőbb hadihajó típusokat, a páncél-rendszert. Töviről-hegyére elmondatta magának a drótnélküli táviratozás lényegét és rendszerét, sőt az Adria partvidék topografikus térképét is buzgón tanulmányozza.

Megható a lakosságnak az a lelkesedése és szeretetteljes figyelme, amely a fiatal pár boldog életét kíséri. A posta nap-nap után egész garmada levelet hoz a címükre ismeretlen emberektől, javarészt természetesen fiatal lányoktól. Az ismeretlen kézírású levelek ujjongva kívánnak nekik boldogságot. Egy leánya például ezt írta Klotznének: „Istenem, mily boldog is Ön, hogy eljuthatott ahhoz a férjéhez, akit annyira szeret. Mi, a nép leányai ezt a boldogságot ritkán érzük el, tármennyire is vérzik a szívünk!”

A fiatal házaspár mosolyogva, elszomorodva olvasák a vig és tragikus hangú leveleket.

Álljon itt végül egy kedves jelenet, amely Brioni postahivatalában történt Klotzékkel és amely biztosítékul szolgál arra, hogy sohasem fognak pénzzavarba jutni. Karöltve a levelekért, a reggeli postáért mentek a postahivatalba. Klotz hadnagy véletlenül elejtett egy kétfüllérest. Lehajolt keresni. Kis felesége türelmetlenül hívta:

— Jer már, kedves Alfonz!

— Rögön drágám, — válaszolt a sorhajóhadnagy — leejtettem egy kétfüllérest, azt keresem.

Az asszonyka türelmetlensége menten eltűnt és még ő biztatta szorgosan kutatni urát:

— Igen, igen, csak keresd édesem, takarékoskodnunk kell.

A konokul elbujó kétfülléres végre mégis csak megkerült és az ifju házaspár boldogan, nevetve, mint két vidám gyerek indult meg hazafelé.

Letartóztatták

a sikkasztó aradmegyei jegyzőt.

— Moncza György az aradi ügyészség fogházában. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 29.

Az aradi járás főszolgabírói hivatala tegnap fejezte be az aradkövi községében a sikkasztások ügyében folytatott vizsgálatot és az a több napos rovancsolás, amelyet Horváth László szolgabíró és Exterde Kálmán báró járási számvevő vezettek, az első alkalommal, a felfüggesztést megelőzően felfedezett hiányokon kívül újabb és régebbi keletű mulasztások, pénzkezelések nyomára jött. A vizsgálat folyamán Moncza György felfüggesztett községi jegyző terhére bebizonyosított sikkasztások három csoportba sorozhatók. Vannak novembertől januárig elsikkasztott hivatalos pénzek, amelyeket a jegyző családja megtérített; vannak régebről eltitkolt szabálytalanságok és az ezekből eredő kárt idáig nem térítette meg senki a községnek; végül a harmadik csoportba azok az elsikkasztott hegyközségi díjak tartoznak, amelyeket Moncza magánfelek kárára költött el. Az eddigi — most már véglegesnek tekinthető — hiány, illetve sikkasztás összege körülbelül tízezer korona.

Helyszíni vizsgálat befejezése után Dalmoki-Nagy Lajos dr. alispán ma arra utasította az aradi főszolgabíróságot, hogy Moncza György ügyének iratait tegye át a bünvádi eljárás megindítása végett az aradi királyi ügyészséghez. Ma Horváth László szolgabíró a délelőtt folyamán megjelent az ügyészségen és Szokolczay Lajos királyi ügyész előtt megtette a feljelentést Moncza György ellen. A királyi ügyészség vezetője Fikler Károly királyi ügyész bizta meg a feljelentés elintézésével. Fikler ügyész jegyzőkönyvbe foglalta Horváth László szolgabíró előadását, aki becsatlolta a feljelentés mellé a községében tartott vizsgálat okmányait. A jegyzőkönyv felvétele után Fikler ügyész a vizsgálat elrendelése és a sikkasztó jegyző letartóztatása iránt indítványt tett Domokos vizsgálóbírónak.

A vizsgálóbíró azonnal áttanulmányozta az iratokat és helyt adott az ügyészi indítványnak. A hivatali sikkasztás büntetével vádolt községi jegyző ellen elrendelte a vizsgálatot és táviratban megkereste a gyoroki csendőrmestert, hogy Moncza Györgyöt haladéktalanul tartóztassa le és szállítsa be az aradi ügyészségi fogházba.

Már a múlt hét utolsó napjaiban komolyan szó volt arról, hogy Monczát letartóztatják. A gyoroki csendőrmester egy csendőrrel át is ment Aradkövibe, hogy ott várják be az ügyészség rendelkezését a megtévedt ember letartóztatása tárgyában. Ez a rendelkezés azonban nem történt meg. Monczát, aki felfüggesztése után Magyarádra költözött át rokonaihoz, ebben az időben a rovancsolás érdekében áthívták Aradkövi községbe, hogy ott esetleg felvilágosításokkal szolgáljon a vizsgálat vezetőjének kívánságára. Így értesült a szerencsétlen ember a készülő letartóztatásról és mindenáron meg akarta akadályozni ezt. Monczáné még szombaton délelőtt bejött Aradra és itt Pap I. János román püspök közbenjárását kérte megtévedt és szánandó sorsu férje érdekében. A feleség kérésének azonban csak kevés eredménye lehetett. A vármegyebizán már elhatározott dolog volt, hogy megteszik a bünvádi feljelentést Moncza ellen, épen csak a rovancsolás befejezését akarták bevéteni. Miután a vizsgálat tegnap véget ért, ma megtörtént a feljelentés.

Az ügyészség távirati rendelkezésére a gyoroki csendőrök délután öt óra tájban megjelentek a felfüggesztett jegyző aradkövi lakásán és Monczát, aki családja körében otthon tartózkodott,

értesítették, hogy parancsuk értelmében *Aradra* viszik. Moncza Györgyöt nem érte váratlanul a letartóztatás, amelyre már napok óta el volt készülve. Miután a legközelebbi motor indulásig várni kellett, a letartóztatott ember a csendőrök őrizete alatt lakásán maradt estig. Fél nyolckor a hegyaljai motoroson hozták be Aradra a kártyaszennvedély áldozatát a csendőrök és egyenesen az ügyészégi fogházba vitték, ahol Dezsőfi fogházfelügyelő vette át a letartóztatott jegyzőt.

Hamisak a részvények.

— Az óragyáros manipulációi. —

Távirati tudósítás.

Budapest, január 23.

Hetek óta nagy titokban nyomoz a budapesti államrendőrség egy nagyarányú bűntényben, amely részleteiben feltűnően hasonlít *Pallós Ignác* ügyéhez. A *Vizmérő és Fémárugyár Részvénytársaság* ellen folyik a vizsgálat. Ezt a gyárat *Kunz Ferenc* alapította, akinek már volt baja a rendőrséggel. Kunz gyára szállította a fővárosnak a vizmérő órákat. Szerződése úgy szólott, hogy hazai anyagból belső gyárakban készült órákat kell szállítania, Kunz Ferenc azonban túltette magát ezeken a feltételeken és Boroszlóból hozatta az órákat. Ezért indult meg ellene az eljárás, de ebből a bajból valahogy kiszabadult. Kunz tovább élte világát.

A gyár nem valami fényesen ment és már a bukásnak nézett elébe, amikor 1911. év elején nagy megrendeléseket kapott Marosvásárhelyről. Ez a megrendelés új életet kölcsönzött a gyárnak. Kunz Ferencnek a megrendelések alapján sikerült több fővárosi pénzintézetből kétszáz ezer koronás kölcsönt felvenni. Hogy könnyebben jusson a pénzhez, a Marosvásárhelyre küldött órákról szóló feladót *vevényeket meghamisította*. A kétszáz ezer korona azonban nem volt elég arra, hogy a gyár kiegyeljen a zavarokból. Ekkor Kunz Ferenc száznegyven darab ötszáz koronás hamis részvényt állított ki és azokat üzletfeleinél helyezte el. Az ujkeltű részvények tulajdonosai hamarosan rájöttek a csalásra. Megtették a feljelentést és Kunz Ferenc ellen csalás, sikkasztás és okirathamisítás miatt meg is indult a vizsgálat.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Egy bank sajtópöcre. Bécsből jelentik sajtótudósítónk: Az angol osztrák bank sajtópöcrt indított az Est ellen, mert azzal vádolta meg, hogy az értékadót magyarországi fizetési után nem Magyarországon, hanem Ausztriában fizeti és így megkárosítja az államot.

§ Baleset egy iparvasutnál. *Mahler György* volt ujszentannai képviselő birtokán 1911. február 28-án az iparvasutnál baleset történt, amelynek következtében két munkás könnyebben megsebesült. *Bálint Sándor* előmunkás, továbbá *Csucs Dezső* és *Földp Péter* munkások az iparvasut egy fával megrakott kocsiján haladtak a hegyről le. A féknél *Bálint* ült, de a lejtőnél a kocsi olyan iramot vett, hogy *Bálint* nem volt képes azt megállapítani. A kocsi felfordult s a két munkás könnyebben sérülést szenvedett. A nagyváradi törvényszék ezért *Bálint Dezsőt* és *Holverth Sámuel* erdőkezelőt gondatlanságból okozott súlyos testi sértés miatt vonta felelőségre s mindkettőjüket egy-egy havi fogházra ítélte. A vádlottak felebeztek.

§ Milliós csalás. *Párisból* jelentik: *Drioux* vizsgálóbíró roppant bonyodalmas bűntudgygyel, a Délspanyolországi Földhitelintézet ügyével foglalkozik jelenleg. Az intézet vezetői, közöttük spanyol és francia előkelőségek, bűnös manipulá-

ciókkal vannak vádolva. Így többek között az intézet prospektusában azt írták, hogy földterületeik vannak a Sierka Nevada és a tenger között míg valóságban csak opciójuk volt ezekre a területekre. Kiderült az is, hogy mindössze ötven ezer korona befizetett alaptőkéje van az intézetnek, holott azt állították, hogy a befizetett alaptőke két millió. Az intézet vezetője *Pequignot*, párisi bankár, igen előkelően élt, yachtot és versenyautót tartott, és nagyon sokat költött nemcsak pásztorokra. A csalások leleplezése nagy szenzációt keltett Párisban s azt hiszik, az intézetnek még sokféle manipulációja fog kiderülni.

§ Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter *Schwarz Jolán* aradi kir. járásbírói gépirónót kezelőnévé nevezte ki.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Csütörtök: *Velencei kalmár*, dráma. (Ivánffy Jenő fellépéssel.)
Péntek: *Judith*, szimfonia. Itt először. (Ivánffy Jenő fellépéssel.)
Szombat: *Judith*, szimfonia.
Vasárnap: Délután: *Bál az udvarnál*, operette. Este: *Tatárjárás*, operette.

* *Balassa Ármín* jubileuma. *Siegedről* jelentik: A Dugonics társaság vasárnap ünnepelte szépirodalmi osztálya elnökének, *Balassa Ármín* dr.-nak harmincéves írói jubileumát. Az ünnepély alkalmából *Homor István*, a tudományos osztály elnöke üdvözölte Balassát, kiemelve érdemeit mint jogászt, publicistát és íróit. *Balassa* dr. megköszönte az üdvözlést, majd „Komprimált szindarabok” címen három történetet olvasott fel. Az ünnepség előtt *Fekete Ipoly* tanár a régi görögök szatárcművészetéről, utána *Kunos Ignác* dr. egyetemi tanár a török nőkről olvasott fel. Este a színházban nagy ovációk között *Balassa* dr. parasztragédiáját, a „Parasztzivek”-et játszották és a szerzőnek tisztelői babérkoszorút nyújtottak át.

* A színházgató közlései. *Ivánffy Jenő*, a budapesti Nemzeti Színház illusztris művésze csütörtökön kezdte meg három napos vendégjátékát. A kiváló művész, akinek művészi kvalitásáról, alakító képességéről szinte felesleges hosszabb jellemzést írni, annyira ismeretesek azok a publikum előtt, két hatalmas, parádés, ragyogó szerepben lép az aradi publikum elé. *Ivánffy* első fellépése a *Velencei kalmárban* lesz. *Shakespeare* hatalmas tragédiájában; *Ivánffy* *Shylok* szerepét játssza, a többi főszerepítő *Kszilerné*, *Novák Irén*, *Hepesné*, *Keszler*, *Várnay*, *Herold*, *Beregi dr.*, *Delli*, *Hajdutska* és *Gyöző* lesz. *Ivánffy* második és harmadik fellépése a maga művészi jelentőségén kívül különösebb érdekességű azért, mert ekkor egy, Aradon új darabban, *Hebbel* *Judith*-jában lép fel. *Hebbel* nagykonceptióju öt felvonásos tragédiájának férfi főszerepét, *Hofornat* játssza, *Judith* *Keszler* rendezése mellett napok óta készül, a bemutataira új díszletek és fényes, korhű jelmezek készülnek. — *Vasárnapi előadások.* Vasárnap délután *Ziehrer* *bübijos* operettje, *Bál az udvarnál* kerül színpadra. — Este érdekes repriz lesz. *Bakonyi-Kálmán* diadalmos sikereket aratott operettje, a *Tatárjárás* eleveníti fel a társulat teljesen új betanulással, a főbb szerepeket *Kállay*, *Diósy*, *Hepesné*, *Balázs*, *Várnay*, *Delli*, *Hajdutska*, *Herold* játsszák. — *Az Éva jubileum.* *Lehár* operettje, az *Éva*, amely mindeidig zsúfolt hazák előtt került színpadra, kedden éri meg első jubileumát, a tizenötödik előadást: ezen az előadáson *Évát* *Diósy* ajsza. — Kedden délután gyermekelőadás lesz, amikor a *Hamupi pöke* énekes tündérrege kerül színpadra. — *Az árny.* *Lányom.* Érdekes, irodalmi művészi jelentőségű estje lesz a jövő héten az aradi színházban, *Pásztor Árpád* és *Lengyel* *Menyhért* egy-egy alkotása fog egy estén színpadra kerülni. *Lengyel* *Menyhért* *Az árny* című színjátéka, amely Magyarországon ezideig még sehol nem került színpadra,

lesz az egyik darab. Az árny, amely *Lengyel* *Menyhért* ragyogó talentumának egyik legkésebb bizonyossága, megkapó drámai erővel rajzolja elénk egy színész tragikumát. — A másik darab *Pásztor Árpád* *Lányom* című vígjátéka, amely nemrégiben a budapesti Nemzeti Színházban került színpadra, s aratott nagy sikert. — *Kérem a bérlethez.* A színház igazgatósága ezúton is felkéri a bérlethez, hogy a bérlet 3 ik részletét, amely február elsején esedékes, a színházi pénztárnál befizetői sziveskedjenek.

* A párdúc karmai között. (Nagyszabású farm látványosság.) Az *Uránia* színház pazar látványosságot mutat be csütörtökön. Ekkor mutatják be a párdúc karmai között című farm látványosságot. *Warestné* egy tiltványos özvegye mielőtt eladná birtokát, megakar győződni a farm állapotáról. *Simpson* a farm hűtlen kezelője pokoli tervet főz ki. Egy kikopaltatott párducot zár be a ház egyik szobájába, számítva arra, hogy a gyanútlan asszonyt a vadállat szét fogja tépni. Számításában azonban csalódik, mert *Jack* az özvegy egyetlen jóbarátja gyanút fogva az asszony után megy a *Victoria* telepre és épen jókor érkezik, hogy *Warestné* megmentse a párdúc karmai közül. A fenomenális látványosság más sik négy remek mozikkal együtt kerül bemutatásra. 175

* 60 kötet könyv 1 kor. 40 fill.-ért, 189 hangjeggy 2 kor. 40 fill.-ért kaphatók kölcsönzésre *Kerpel* *Izso* kölcsönzőintézetében, Aradon.

VIDÉK.

Egy segédjegyző-változás oka. Ismeretes, hogy *Ottlaka* község nemrégiben jegyzőt választott, a jegyzőválasztás eredményével azonban a községben többen nem voltak megelégedve a felebbezést adtak be a választás ellen. Addig, amíg a felebbezés sorsa el nem dől, a jegyzői teendőket *Buczurka* *József* segédjegyző végezte el. *Buczurkát* azonban a napokban adminisztratív okokból elhelyezte *Mladin* *Miklós* főszolgabíró s helyébe *Hideg* *Dezső* aradszentmártoni segédjegyzőt nevezte ki, aki régebben már működött *Ottlakán*. Szerkesztőségünkhöz beüldött levélben arra hívták fel figyelmünket, hogy *Hideg* *Dezső* kinevezése miatt valóságos forrongás van a községben s a lakosság követeli, hogy helyezték el *Hideget*, akinek állítólag egy elintézetlen ügye van: *Ottlakán* néhány év előtt inzultáltak és ezért nem vett elégtételt. Érdeklődtünk a községben, ahol kijelentették, hogy a lakoságnak *Hideg* *Dezső* személye ellen nincs kifogása és szó sincs róla, mintha a községben forrongás lenne. *Hideg* *Dezsőt* is megkérdeztük, aki kijelentette, hogy azért helyezték át *Ottlakára*, hogy a község ügyeit rendbehozza és a restanciákat, amit elődje hagyott hátra, elvégezze. Semmiféle elintézetlen ügye nincsen, mert habár néhány év előtt valaki kísérletet tett, hogy őt inzultálja, azonban ő egrészt az inzultust megakadályozta, másrészt ezért a kisjenői járásbírósnál elégtételt vett.

Uj igazgató. *Vas Pált*, a gurahonci takarékpénztár cegezetőjét a *Körösbökenyi* takarékpénztár az igazgatói állásra hívta meg. Értesülésünk szerint *Vas Pál* az állást elfogadta és azt február havában tölti be.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

A perdita gyilkosai.

— Izgalmas esküdtzéki tárgyalás. —

Távirati tudósítás.

Budapest, január 29.

A budapesti esküdtbíróóság ma két rablógyilkos ügyét tárgyalta. Rosenfeld Lajos és testvéröccse, Kálmán a vádlottak. Két hitvány lelkű siheder, aki tavaly május huszadikán meggyilkolt és kirabolta egy utcai leányt.

A büntetésben való fejlődésüket vizsgálva csak az idősebbik, a huszonhárom esztendőes Lajos multjában találunk tipikus nyomokat. Amióta felkerült a fővárosba, soha állandó foglalkozása nem volt s maga sem tud számot adni arról, hogy voltaképen miből élt. Az akták között azonban hiteles főljegyzést találunk a pályafutásáról. Megtudjuk ugyanis az aktákból, hogy utcai leányok társaságában töltötte idejének java részét, fizetett lovagja volt ezeknek a szerencsétlen teremteseknek, sőt zsarolta is őket. Közben lopott s egy alkalommal el is itélték négy hónapi fogságra. Van még egy sötét pont a multjában, mellyel a nagyobb gaztettekre való rátermettségéről tett tanuságot. Kloroformmal el akart kábítani egy perditát, hogy elrabolja az ékszerét. Ez a gaztette azonban nem sikerült, de elég sikerült volt arra, hogy rablás kísérletének kvalifikálják. Ilyen előtanulmányok után lépett Rosenfeld Lajos a gyilkosok sorába s áldozatot abból a táborból választotta, amelynek vendégjogát élvezte, amely jóformán hitartotta s léhaságának költségét fedezte.

Május huszadikán testvéröccsével, Kálmánnal, aki a fogtechnikus mesterséget tanulta, az Angolparkban dőzsöltek. Éjfél volt, mikor hazafelé bandukoltak. Az Erzsébet-körut és Dohány utca sarkán találkoztak Svarc J. Hanna perditával, aki sílány ékszereivel folszereve portyázott az utcán. Rosenfeldék ismerték a leányt s szóba bocsátkoztak vele. Majd elváltak tőle s folytatták útjukat a Bercsényi-utca irányában, ahol közös hónapos szobájuk volt. Egyszerre csak Lajos azzal az ötlettel fordult testvéröccséhez, hogy jó volna Svarc Johannát kirabolni, mert már fogytán a pénzük s tisztességes keresetre semmi kilátás sincsen. Amikor látta, hogy öccsében megvan a hajlandóság a gaztetre, a részletes tervet vitatta meg vele. Megállapodtak, hogy együtt keresik föl lakásán a perditát, kloroformmal elkábítják, aztán megfojtják és kirabolják. A kloroformot Rosenfeld Lajos mint előre látó ember, mindig a zsebében hordta. A tervet, úgy ahogy megállapították, végre is hajtották.

Hogy visszatordultak. Svarc Johannával ismét csak az utcán találkoztak s megalkudtak vele egy pásztorórára. A leány fölvezette őket lakásába, s mialatt Rosenfeld Lajos enyelgett vele, öccse félre vonult, hogy a kloroformot a zsebkendőjére öntse. Rosenfeld Lajos nem győzte bevárni, míg öccse elkészül a kábító preparátummal, hirtelen megragadta a leányt és fojtogatni kezdte. Ekkor odarohant az öccse is s a kloroformos zsebkendőt az arcára borította. Majd pedig segített a bátyjának a fojtogatásban, a míg a boldogtalan teremtes ki nem lehetett lelket. Aztán összeszedték az ékszerét: három gyűrűt, egy aranyórát, láncot s egy karperecet, s kivették az elvetemült fickók a leány ridiküljéből azt a tizkoronát, melyet a pásztoróra fejében előre lefizettek neki.

A rablógyilkosokat harmadnap letartóztatták. Mivel a kettőn töredelmes vallomást tettek, csak azt nem akarták vállalni, hogy előre készültek a gyilkosságra is. Csak el akarták kábítani a leányt s a véletlen az oka, hogy belehalt a kloroformba.

Az esküdtbíróóság nagy terme, a hol a tárgyalás folyik, szorongásig megtelt hallgatósággal,

mely nagyrészt abból a milióból került ki, melyben az áldozat nyomoruságos életét élte. A tanuk közt is képviselve volt ez a céh néhány festett képű perditával.

A két csupaszkepű, vékonydongájú bűnös egykedvűen ült a vádlottak padján. Bamba tekintettel nézték a közönséget, a hol sok ismerőst üdvözölhettek. A nagy közönség azonban nem sokáig élvezhette a nyilvánosságot, mert a bíróság, tekintettel a förtelemre, mely az egész bűnpörre ráborul, zárt ülést rendelt el.

(A vádlottak kihallgatása.)

Az ítélőtanácsban Baloghy György elnökölt. A vádhatóságot Szandtner dr. királyi ügyész képviselte, védők Török Sándor dr. és Baumfeld Lajos dr.

Az esküdtbíróóság megalakítása utánt az elnök az általános kérdésekre hallgatta ki a vádlottakat:

Rosenfeld Lajos 23 éves, izraelita vallásu, szegedi származásu, nyomdai korrektor. Büntetve, ugymond, még nem volt, de az elnök ráolvassa, hogy lopásért négy hónapra itélték el, az ítélet azonban még nem jogerős.

Rosenfeld Kálmán 21 éves, izraelita vallásu, turócszentmártoni születésű fogtechnikus. Büntetve nem volt.

(Megbüntetett szakértők.)

Elnök a tanukat szólítja. Ajtay Sándor dr. egyetemi tanár, Minnich Károly dr. és Németh Ödön dr. egyetemi magántanárok, akiket orvosszakértőknek hívtak meg, nem jelentek meg. Az elnök ezért egyenkint öt napra átváltoztatható száz száz korona pénzbüntetésre ítélte őket.

(Zárt ülés.)

Megalakították most az esküdtzéket s nyomban utána a királyi ügyész indítványt terjesztett elő, hogy a bíróság rendeljen el zárt tárgyalást, mert a közérkölciséget érintő dolgokról lesz szó.

A törvényszék elhatározta, hogy a vádlottakat zárt ülésben hallgassa ki. A közönség erre elhagyta a termet.

(Megjönnek a szakértők.)

A zárt tárgyalás megnyitása után az elnök kihirdette az orvosok előtt a bíróságnak pénzbüntetést kiszabó végzését.

Minnich Károly dr. törvényszéki orvosszakértő bejelentette, hogy ő a hivatalos boncolással volt elfoglalva, ezért nem jelenhetett meg idejében a tárgyalás megkezdésekor. Németh Ödön dr. igazolta, hogy már a kora reggeli órákban jelen volt a törvényszék épületében, mindjárt a tárgyalás elején bejött az esküdtzéki terembe. Minnich dr. főfolyamodást jelentett be., Németh Ödön dr. t a bíróság a kiszabott pénzbüntetés aól, igazolását elfogadva, mentesítette.

Most Ajtay K Sándor dr. lépett a bíróság elé s kijelentette, hogy miután ő nem törvényszéki orvos s jogosítva van bármikor helyettesít küldeni maga helyet, a pénzbüntetést kiszabó bírósági végzést nem veszi tudomásul s az ellen főfolyamodást nem is jelent be.

Tíz perc szünet után Szandtner dr. ügyész indítványozta, hogy Ajtay K. Sándor dr. rai a bíróság nyomban tétesse le a szakértői esküt.

A védők ehhez hozzájárultak.

(A megtagadott eskü.)

A bíróság elrendelte, hogy Ajtay K. Sándor dr. egyetemi tanárral nyomban letéteti a törvényszéki bírósági szakértői esküt.

Ajtay K. Sándor dr.: Én egyetemi tanári esküt tettem, a jelen bűnügyben az eskü letételét

megtagadom. Mint a törvényszéki orvostani intézet vezetője, harminc éve működöm már részben Budapesten, részben Kolozsvárott. Mint egyetemi tanár negyven éve tanítok. Szakértői esküt tölem soha sem kívántak s ilyet nem is tettem soha.

Szandtner dr. kir. ügyész erre pénzbírság kiszabását és a mai főtárgyalásnak Ajtay K. Sándor dr. költségére leendő elnapolását indítványozta.

Török Sándor dr. védő hozzájárult az ügyész indítványához.

Baumfeld Lajos dr. védő ellenben határozottan tiltakozott a főtárgyalás elnapolása ellen, mert az a vádlottak érdekeinek sérelmével jár.

Miután az elnök ismételt fölhívására Ajtay K. Sándor újra megtagadta az eskü letételét, a bíróság határozathozatalra vonult vissza.

(Elnapolják a tárgyalást.)

Kis szünet mulva az elnök a következő végzést hirdette ki:

Mint hogy minden oly esetben, a hol halottboncolás volt, két hites törvényszéki orvosszakértő alkalmazandó és mint hogy Ajtay K. Sándor tanár maga kijelentette, hogy nem tett törvényszéki szakértői esküt és azt letenni most sem hajlandó, — a bíróság a mai főtárgyalást elnapolja s a következő főtárgyalásra hites, azaz esküt tett szakértőket fog megidezni. A bíróság értesíti az esetől az esküdtbíróóság elnökét és az igazságügyminisztert, Ajtay K. Sándor tanárt pedig tíz napi elzárásra átváltoztatható 200 korona pénzbüntetésre itéli, s a mai főtárgyaláson fölmerült költségek megérítésére kötelezi.

— Nem fogadom el a végzést. — szól Ajtay professzor. — Én nem vagyok törvényszéki orvos és nem tartozom a törvényszék hatásköré alá!

Az elnök azonban ügyet sem veletl roa; intézkedett, hogy a vádlottakat vezessék vissza a fogházba, szűzán berekesztette a tárgyalást.

A szocialisták fenyegetőzése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 29.

A szociáldemokrata párt lapja, ma hosszabb cikkben emlékezik meg arról, hogy a budapesti gázgyár vezérigazgatója egy munkást elbocsátott, mert az illető több más társával együtt titkos szociális-gyűlekezeten jelent meg, amely gyűlésen a tömegsztrájkra való készülődés módjáról tárgyaltak. A szocialisták lapja a munkás elbocsátása miatt megfenyegeti a gázgyárat és a többi között azt mondja, hogy ha a gázgyár vezetősége, vagy egyáltalán bárki is a munkásokat politikai jogai gyakorlásában megakadályozza, akkor

„nem lehet felelősséget vállalni semmiért sem és akkor a hatóság sem fogja tudni elhárítani a programon kívüli események bekövetkezését.”

Illetékes helyen, ahol a tömegsztrájkra való készülődés minden mozzanatát éber figyelemmel kísérik, nem marad észrevétlen a szocialistáknak ez a fenyegetőzése és a leghatározottabban hangoztatják, hogy az ilyen programon kívüli események beigeresével a munkásság az amugy is csak politikai céltól megindítandó sztrájk sikerültét csak veszedelembé sodorja. A hatóság határozottan és az államhatalom minden erejével idejében fog gondoskodni arról, hogy programon kívüli események el ne következhesenek.

HIREK.

— **Rajner királyi herceg a ravatalon.** *Bécsből* jelentik: *Rajner* kir. herceg holttestét tegnap délután behalaszamozták és este a palota dolgozószobájában fölraotalozták. Az ezüstös koporsó aranydíszítéssel van ékesítve. A holttest gyalogsági tábornoki díszegyenruhába van öltözve. Ma délelőtt a ravatalnál csendes misét mondtak.

— **Pavlik rendőrfőfelügyelő áthelyezése.** Az ellenzék képviselőházi tüntetéseinek idejében nevezetes szerep jutott *Pavlik* Ferenc rendőrfőfelügyelőnek, aki a válságos időkben kemény és terhes szolgálatot végzett. Amikor arról volt szó, hogy szervezik a parlamenti őrséget, az ellenzéki lapok megjósolták, hogy ennek az őrségnek a feje *Pavlik* Ferenc lesz. Most egy szürke rendőrségi napiparancs halomra döntötte az ellenzéki híresztelést, amennyiben *Pavlik* Ferenc főfelügyelőt, aki eddig a főparancsnokság középponti intézkedő testületében szolgált, áthelyezi minden különböző megokolás nélkül, egyszerűen szolgálati érdekből a IX. kerületi kapitányság osztályparancsnokságának az élére. Azzal magyarázzák *Pavlik* áthelyezését, hogy nem állandó jellegű az áthelyezése s csak vizsgálatot tart a IX. kerület parancsnokságán s ennek befejezése után elfoglalja régi állását.

— **Uj ágyuk.** *Bécsből* jelenti tudósítónk: A hadvezetőség az eddigi 354 centiméterű kaliberű ágyuk helyett új, 42 centiméteres kaliberű ágyukat készíttetett. Az ágyuk közül egy már elkészült és a minapában tettek kísérletet vele. Az eredmény gyönyörűnek mondható, mert az ágyúóriási távolságra, 14 ezer méterre lőtt és a szó szoros értelmében pozdorjává tört mindent, ami útjába akadt. Minthogy az ausztriai gyakorlatozó sár az új ágyuk számára nem bizonyult alkalmasnak, ezért a további gyakorlatokat *Hajmáskér*en fogják megtartani, ahol elég nagy térség áll rendelkezésükre. Az új ágyuknál használt lövegek súlya ezer kilogram.

— **Lövöldözés léghajókra.** *Belgrádból* jelentik: Mivel sűrűn megtörtént, hogy osztrák katonai léghajósok átkeltek a szerb határon, a szerb vezérkari főnök rendeletet adott, amelynek értelmében a szerb határőrök tartoznak felszólítás nélkül az illető léghajókra lövöldözni. Azokat a robbanó aknákat, amelyeket a szerb hadvezetőség a határról Ugron osztrák-magyar követ felhívására eltávolított, most ismét lefektették.

— **„Dolgoznak“ a szűffrazsettek.** Az angol parlament tudvalevően makacsul visszautasítja a harcokkedvű angol hölgyeknek azt a kívánságát, hogy őket is befogadják a választópolgárok sorába. Főújságes ismételni, mennyi tréfás és szomorú, kacagni való és véres epizódja volt már ennek a háborúnak, amelyet „gyöngö“ asszonyok és leányok viselnek hihetetlen kitarással. A miniszterek arculverése, színházak fölgujtása, táviró- és telefondrótok szétvagdosása, az éhség-sztrájk és ezernyi más furcsa és veszedelmes események után ma — mint nekünk Londonból jelentik — arra szánták el magukat a szűffrazsettek, hogy a *legforqalmasabb utak egyikén beverjék a boltok tükörüvegeit.* Nem tettek kivételt egy német tulajdonban lévő palotával, a Hamburg-Amerika hajóvonal hatalmas épületével sem, a melynek valamennyi ablakát szilánkokká zúzták.

— **Előléptetések.** Az aradi királyi jószágigazgatóságnál a következő előléptetések történtek: *Ember* Manó jószágigazgatósági segédtitkár titkárrá, *Matyasovszki* Oszkár gazdasági intézői címmel és jelleggel felruházott kincstári ispán a VIII ik fizetési osztályba titkári ispánná, *Bernáth* Sándor titkári ispán IX ik fizetési osztályba sorolt titkári ispánná, *Csiki* Sándor és ifju *Petri* Zsigmond gazdasági segédtitkár X ik fizetési osztályba sorolt titkári ispánná neveztettek ki.

— **Az aradi kártyakirály című cikkben** részletesen foglalkoztunk *Weszelo*vszky János aradi segédtanfelügyelő állandó házardjátékaival. A segédtanfelügyelőt ma délután magához hívatta *Urban* Iván báró főispán, aki közölte *Weszelo*vszkyval, hogy az *Aradi Közlöny* mai cikkének megjelenése nélkül is kérdőre vonta volna, mert napokkal ezelőtt levelet kapott, amelyben a segédtanfelügyelő kártyázásaira fölhivták a figyelmét. *Weszelo*vszky kijelentette, hogy *fegyelmi vizsgálatot* kér maga ellen az *Aradi Közlönyben* foglalt adatok miatt. A fegyelmi vizsgálatnak minden valószínűség szerint az lesz az eredménye, hogy *Weszelo*vszkyt *elhelyezik* *Aradról*. Arra való tekintettel, hogy a fegyelmi eljárás már holnap megindul, egyelőre nem folytatjuk *Weszelo*vszky kártyapartijainak ismertetését, mert nem akarunk elébe vágni a meginduló vizsgálatnak. Különböben sem célunk és nem szokásunk egyes emberek üldözése. A cikk megírásánál egyes-egyedül a közérdek védelme irányított bennünket.

— **Temetés.** Ma délután temették el *Éliás* Adollót, Pécskának köztisztviselőben álló polgárát, ki évtizedeken keresztül nagy jótékonytárgygyakorolt a községben. A temetésre *Aradról* is nagyon sokan kiutaztak. *Vágvölgyi* Lajos dr. főbíró magas szárnylású beszédben méltatta az elhunyt kiváló érdemeit. Pécska községnek hitfelekezet nélkül minden lelkésze, valamint a község aprajagyja megjelent a temetésen, hogy lerójják kegyeletét nagy jótévedője iránt.

— **Gondnokság alá helyezett báró.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a temesvári kir. törvényszék közhírré teszi, hogy ifj. báró *Gudenus* Béla 25 éves, nőtlen, csávosi születésű, temesvári lakos, földbirtokos, elmeegyenség miatt, apja, báró *Gudenus* Béla temesvári lakos kereseti kérelme folytán gondnokság alá helyeztetett.

— **Egy város bajai.** *Rózsahegy*ről jelentik: Ma választották meg a rózsahegy polgármester utódát, *Noll* Bálát. A választás egyhangulag történt három jelölt közül. A város legutóbbi polgármestere *Szekely* Miklós dr. volt, aki most *Aradon* törvényszéki bíró; 1911. október 25. óta azonban polgármester helyettes vezette az ügyeket mind a mai napig. A város viszonyai ezalatt nagyon zavarosak voltak. A polgárság egyrésze a nagyközséggé való visszafejlődést kívánta. Az új polgármester programbeszédében a rendezett tanácsu törvényhatóság fenntartását mondogatta szükségesnek.

— **Betörés a katonai hangárokba.** *Bécsből* jelenti tudósítónk: *Bécs*új hely mellett van a katonai repülőtér, ahol a hadsereg pilótáit kiképezik. Számtalan esetben megtörtént már, hogy betörték a hangárokba és onnan sok holmit elraboltak. Már eddig is számos letartóztatás történt, hogy azonban a jövőben teljesen lehetetlenné tegyék, hogy idegen emberek a hangárok közelébe juthassanak, erős katonai őrséget rendeltek ki a hangárok védelmére.

— **Botrány egy bálón.** A *Berliner Tagblatt* jelenti *Münchenből*: A müncheni ujságíró bálón — amelyet tegnap tartottak meg — nagy botrány történt. A bálón, amelyen a legjobb és legelőkelőbb társaság szokott mindig megjelenni, négy rendőrbiztos működött, hogy — a közérkölciségre örködjön. A táncrendező rendőri hatalommal ruházták fel s ő így lépten-nyomon beavatkozott — a közérkölciség nevében. Midőn a two-steppet táncolták, a rendőrtáncrendező közbekiáltott: „Ne dörgölözzenek!“ Néhány előkelő hölgy a brutális sértés hallatára elhagyta a termet, de mintegy tíz párt mégis feltartóztattak a táncban, mert „dörgölöztek.“

— **Tisza István az aradi munkásházakért.** *Varjassy* Lajos polgármester legutóbbi budapesti útja alkalmával az aradi ipari munkásházák ügyében is tárgyalta a kereskedelmi minisztériumban és ugyancsak felkereste *Tisza* István grófot, a város nagynevű képviselőjét is, hogy az ő pártfogását és közbenjárását ennek a nagyjelentőségű szociális ügynek megnyerje. *Tisza* István gróf ma a polgármesternek írt levelében arról értesíti a polgármestert, hogy a kereskedelmi kormánytól az ügyet az elvi kérdések eldöntésénél *gyorsan meg fogják oldani* s már a legközelebbi napokban *Edvi Illés Aladár minisztériumi főtisztviselő* *Aradra* érkezik, hogy itt a várossal közvetlen tárgyalásokat kezdjen meg. Ugyancsak levélben értesítette *Tisza* István gróf *Gerber* Mátyást az ipari munkásházák akció-vezetőjét, akivel szintén tudatta, hogy a kereskedelmi kormány képviselője *Aradon* az érdekeltekkel érintkezésbe lép.

— **Bocskorok a szerb hadsereg részére.** *Szabadkáról* jelentik: Még a balkáni háború kezdetén *Velicskovics* belgrádi nagykereskedő cég a szerb kormány megbízásából érintkezésbe lépett a szabakai bocskorkészítőkkel s a *Löwy* és *Breuer* cégél bocskorokat rendelt a szerb hadsereg részére. A rendelés két külön ügylet által jött létre. Volt egy rendelés ötezer pár bocskorra, melyhez semmi külön kikötést nem fűztek, egy másik rendelés pedig harmincezer pár bocskorra, azzal a kikötéssel, hogy *Velicskovics*ék tartoznak a vételár biztosítására egyik szabakai pénzintézetnél huszezer koronát letétbe helyezni. Az ötezer pár bocskorból 2750 párt szállított a szabakai cég, melyért meg is kapta a vételárat, de az ötezerből hiányzó 2250 bocskort a napokban akarta a cég szállítani és értesítette *Velicskovics*ékét, mire a cég meghatalmazottja *Belgrádból* *Szabadkára* jött a bocskorok átvételére és a vételár fejében átadott a cégnek huszezer koronát. A cég közben arról értesült, hogy a belgrádi cég a másik fizetési biztosítására leteendő huszezer koronát nem fogja rendelkezésre bocsátani és ezért kijelentette *Velicskovics* meghatalmazottjának, hogy csak úgy adja át a bocskorokat, ha a huszezer koronának másik felét is lefizetik és a 2250 pár bocskor árát újból megfizetik, mert a tízezer koronát az előbbi ügylet felhasználására fogják fordítani. A belgrádi cég bűnvádi feljelentést tett a magyar cég ellen zsarolás miatt.

— **Elmebajos önkéntes.** Tegnap délután beállított *Debrecen* egyik kávéházában egy snajdig huszárönkéntes: *Zádor* Lajos. A kasziros kisasszony előtt összeütette sarkantyuját, aztán hangos kardcsörtetéssel sétált fel alá a kávéházban. A kávéházi vendégek riadtan nézték a harcias önkéntest, kardfért vártak, vagy civil ugratást. Ehelyett *Zádor* megállt a kávéházban csendesen pikolózgató rokona egy *debreceni* bangigazgató előtt és ölelgetni kezdte.

— **Isten veled bácsi,** — mondta hangosan, hogy mindenki hallja, — holnap utazom *Bácsba*. *Levelet* kaptam a királytól, azt írja öfelsége, siessek fel a *Burgba*, mert meg akarja velem beszélni a háború ügyét.

A bangigazgató rögtön látta, hogy a szerencsétlen fiatalember megőrült. Mentőket hívtak, akik *Zádor* Lajost beszállították a katonai kórházba.

— **Halálozás.** Beszámoltunk lapunk mai számában *Nagy* Sándornak, a főreáliskola VI. osztályu tanulójának tragédiájáról, akit a *Marosparton* egyik társának revolvergolyója véletlenül agyonlőtt. A szerencsétlen véget ért diákot s hó 30-án délután három órakor temetik az alsótemető halottas csarnokából.

— **Aranylopás.** Fiumei sürgöny jelenti: A múlt év novemberében a londoni Nemzeti Bank 43 láda aranyat adott fel egy egyiptomi bank címére. Az óriási értékű aranykuldeményt egy német hajó szállította a rendeltetési helyére. Amikor az arannyal telt ládák kirakására került a sor, nagy megdöbbenéssel vették észre, hogy két láda súlya erősen különbözik a többi láda súlyától. A ládák felbontásakor kiderült, hogy a két ládából kilopták az aranyakat és helyébe köveket raktak. Azonnal értesítették a rendőrséget és a fiumei rendőrséghez is táviratot menesztettek. Az eltűnt aranyak azonban mindezekig nem kerültek meg és a hihetetlenül vakmerő tolvajoknak nem tudtak a nyomára akadni. A fiumei rendőrség nagy apparátussal megindított nyomozásának eddig csak annyi az eredménye, hogy megállapították annak valószínűségét, hogy csakis a hajón tartózkodó személyzet közül követhette el valaki a nagystílű tolvajlást. Az angol Nemzeti Bank most 100.000 korona jutalmat ígér annak, aki a tolvajok nyomára vezet.

— **Megszöktetett urileány.** Mikor tegnap este a kézdivásárhelyi esti vonat berobogott Kovásznára, a vasuti személyzet titokzatos sietséggel kutatta át a II. osztályú kocsikat. A sok titkolódzástól, suttogástól sikerült a kíváncsi közönségnek annyit megtudnia, hogy a vonat berobogása előtt a kézdivásárhelyi rendőrség telefonon kérte a vasuti személyzet segítségét ahhoz, hogy egy előkelő kézdivásárhelyi ur család leányát — akit egy romantikus hajlamu szerelmes ifju szüleitől megszöktetett, — tartóztassa fel is szállíttassa vissza Kézdivásárhelyre. A kutatás eredménytelen volt; a detektív komédia Sepsiszentgyörgyig — persze eredménytelenül — minden állomáson ismétlődött a gynuba került minden nőzemély 16 évtől felfelé, aki csak fehérkalapot viselt véletlenül.

— **Ékszerablás Bécsben.** Bécsből jelentik: Ma reggel a Grosse Sperrgasszében vakmerő rablást követte el. Steiner Zseni ékszerkereskedésébe bejött egy ember, aki azt mondta, hogy briliáns gyűrűt akar vásárolni. Az asszony megmutatott neki egy tablettát, amelyen *harminc briliáns gyűrű volt.* Az ismeretlen ember hirtelen kirántotta az asszony kezéből a tablettát és megszökött vele. Üldözőbe vették ugyan, de nem tudták megtalálni.

— **A kártya ellen.** Szabadkáról jelentik: A szabadkai nemzeti kaszinó a nagymérvű hazárdjátékok ellensúlyozására a kaszinó eddigi szabályait módosítani fogja olyképen, hogy ezután csak *kézpénzzel* engedi meg a tagoknak a kártyajátékot s aki adósságot csinál, azt törlik a tagok sorából.

— **Szerencsétlenül járt uriaszony.** Budapestről jelentik: Ma délután a Zuglóban a Császárvendéglő melletti ródlipályán ródlizott egy nagyobb társaság, közöttük volt Lovász Márton képviselő felesége is. Estefelé, amikor a ródlifelé haladt, *felborult az egész társasággal.* Lovász Mártonné bokában törte el a lábát s a ródlin ülő Splényi báró gimnázista fiatal embernek pedig a combja tört el. Azonnal telefonáltak a mentőkért, akik a súlyosan sebesülteket lakásukra szállították.

— **Az apagyilkos.** Budapestről jelentik: Az apagyilkos Schöberl Józsefről, akit a tett elkövetése után a lipótmezei elmegyógyintézetbe vittek megfigyelés végett, Bakodi Aurél dr. a rendőrségnek hosszabb jelentésben számol be megfigyelése eredményéről. Ebben a kórrajzban határozott nyoma van annak, hogy a Schöberl fia az *összinte megbánás jeleit mutatja, már sajnálja, hogy agyonlőtte apját* és emlékszik az eseményre is, amelyre pedig nyomban a tett elkövetése után nem emlékezett.

— **Tíz éves szökevény tolvaj.** A gáji rendőröknek feltűnt egy tíz esztendőes tin, aki egy másik gyermeknek ötven koronást adott át, hogy azt felváltsa. A fiút megkérdezték, hogy miként jutott a pénzhez, ez elmondotta, hogy Pécsán lopta egy ismeretlen asszony lakásán. A gyermek, aki battonyai szülő fia, elszökött hazulról, mert nem akart inasnak menni, eljutott Pécskára, ahol elkövette a lopást. A gyermekmenhelyre szállították be.

— **Tüzek Aradon.** Ma délután özvegy Müller Károlyné, Erzsébet királyné körut 8. számú házában lévő lakásán szobatorz volt. A kéményt égették és az urindó egyik szobájába nyíló kályhacső nyíláson át zsarátnok futott, amely a pamlagot meggyújtotta. A lakás zárva volt és a rendőrség nyitotta fel. A tűz által okozott kár nem jelentékeny. — Lőcs Rezső gazdasági tanácsnok házában egyik kéménye kigyuladt. — *A buzsáki pusztán* ma este tűz volt, mely egy szalmakazlat pusztított el.

— **Adományok.** A mai napon a következő adományok folytak be az Aradi polgári jótékony egyesület céljaira: Aradi polgári takarékpénztártól 50 korona, Arad-csanádi egyesült vasutaktól 50 kor., özv. Moskovits Jakabné urnától megboldogult férje emlékére 10 korona, amelyekért ezuton is hálás köszönetet nyilvánít az egyesület nevében özv. Purgly Lajosné fővédasszony.

— **Gyógyítható-e a tüdőbaj?** Ezzel a fontos kérdéssel foglalkozik egy népszerű brosur, amelyet Guttmann H. dr. a Finsen-intézet főorvosa írt. Ebben a füzetben egészen új utakat találunk a tüdőbajok ellen való küzdelemre. Hogy mindenkinek, aki tüdő-, nyak-, vagy gégefőbetegségben szenved, lehetségessé tegyük ennek az illusztrált könyvnek a megszerzését, teljesen ingyen és bérmentesen küldjük el minden betegnek. Csak egy levelezőlapot kell érte írni a Paulmann & Co. cégnek, Berlin 947. Müggelstrasse 25.

— **A Hungaria kávéház új attrakciója.** Puskás Béla ugyan ismét kiváló cigányzenekart fog hallani Arad publikuma. Ma és holnap este Erdélyi Kálmán, a híres szegedi cigány fog szerepelni teljes zenekarával. Szeged híres a kitűnő cigányairól és aki szereti a jó magyar muzsikát, az nem fogja elmulasztani az alkalmat Erdélyi meghallgatására. 9101

— **Egészségünk fentartására igyunk Lip-pafüredi Apolló-borvizet!** Szénsavdus kristálytiszta és igen olcsó természetes ásványviz. Főraktár Kardos Miklós ásványvízkereskedőnél Arad, Daák Ferenc-utca 36. Telefon 686. 769

— **Beiratás.** Tisztelettel értesítem a t. szülőket és a tánc kedvelő ifjuságot, hogy táncintézetemben február 3 án helyfőn új tánckursust nyitok, melyre beiratkozásokat már most elfogadok *Bercsényi M. u. 18 sz.* lakáson, vagy esténként az *Ipartestület* dísztermében lévő táncintézetemben. Ugy, szintén külön órákban tanítom a Boston, valamint a Two Step táncokat, szíves pártfogást kér *Deutsch Sándor, okl. táncitanító.* 381; 2

— **Üzletfelosztás folytán az Üveg és Porcelán Versenyáruházban, Weitzer János-utca** (főpostával szemben) mindennemű üveg, porcelán, lámpa, chinaezüst és terrakotta dísz tárgyak és használati cikkek eredeti gyári áron lesznek elárulva. Képekterekben óriási választék legolcsóbb árban. Telefon 984. 388

— **5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást egy eredeti Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla, 1 üveg 12 adaggal 1 korona.** Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárban Arad, Boros Béni-tér. 7031

— **Illatszerek, arckrémek, hölgyporok, kézfinomítók, szappanok, hajfestékek, hajvizek, kölni vizek, szoba illatok, f. gpor, fogpaszták, szárvizek az összes kosmetikai cikkek, fésűk, hajtűk, kefék és háztartási cikkek legolcsóbban Hegedüs Gyula cégnél.**

— **Házassulandók figyelmébe!** *Jegygyűrűk, pompás briliáns ékszerek és aranyáruk* egyedül a készítőnél nagyválasztékban legolcsóbban kaphatók. *Waldmann I. ékszerműves, Arad, Szabadság-tér 14.* 601

— **Fizetésektelen kereskedők egyeztetését és moratorium megszerzését elvállalja „Kereskedelmi Egyeztető” iroda** Arad, Simonyi-utca 9. sz. Telefon szám 828.

— **Olvasó közönségünk b. figyelmét felhívjuk Fischer Mór üveg és lámpaárú cégnek** mai hirdetésére.

— **Álarcok és farsangi juxcikkek** Kerpelnél.

— **Legjobb hegedűhurok és töltőtollszőrák** Kerpel Izsónál kaphatók.

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-bojok.** Telefon 816.

TARKASÁGOK.

(Rendőrt Rendőrt!) Egy fiatallembor szomorú kis történetéről beszélnek most a városban.

A fiatallembor három hónap előtt meglátott egy nőt a korzón. Hogy hívek maradjunk a klasszikushoz: „meglátni és megszeretni őt egy pillanat műve volt”. Rögtön követni kezdte a nőt és követte szorgalmasan egy órán keresztül. A nő nem reagált, sőt amikor a fiatallembor már tolokodólag lépett fel, a leány egy rendőrhöz lépett:

— Kérem, — mondotta — ez a fiatallembor már egy órája tolokodó módon követ, kérem, távolítsa el!

A fiatallembor azonban erős akaratú volt. Napokon keresztül követte a korzón a leányt addig, míg megismerkedett vele. S a leány nem is találta olyan nagyon antipatikusnak a fiút. Annnyira nem, hogy a szokára jó barátság fejlődött ki közöttük s mint a turbakoló gerlek éltek két hónapon keresztül.

Kettőjük közül a fiatal ember volt az, aki hamarabb unta meg a dolgot. Most már nem járt naponta a leányhoz, el-el maradozott, sőt szakított is a leánnyal. A leány pedig forrón szerette, nem tudott, nem akart beletörődni a szakításba, folyton leveleket írt a fiúnak, kereste az alkalmat, hogy találkozhassék vele.

Tegnap a korzón volt a fiatallembor. A leány is kint volt s követni kezdte a fiút. Követte kitartással, egy órán keresztül lépten-nyomon.

A Szabadság-téren este hét órakor egy jól öltözött fiatallembor lépett a rendőrhöz:

— Kérem — mondotta — ez a nő már egy órája tolokodó módon követ, kérem, távolítsa el!

(Mit vesz?) Két ur találkozott egy aradi kávéházban. Mind a ketten egy aradmegyei nagyközségből valók. Az egyik tíz évvel ezelőtt került el szülőföldjéről s azóta most találkozott először falujabélijével.

Kíváncsian, szinte falánkon kérdezősködött. Annyit év után most újra minden érdekelte. Kérdést kérdésre halmozott: mit csinál az öreg tanító, a pap, hát a jegyző, megvan-e már az új templom, az iskola, má lett a szomszéd fiából?

— Hát X. Bertával mi van? — kérdezte végül.

— Nem tudod? Azt nagy szerencse érte!

— Na?! Micsoda?

— Nyert az osztályorsjátékon! Ötvenezer koronát!

— Ugy? És mit vett ezen a tenger pénzen?

— Egy férjet!

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Máv. altiszti kör 28 án este saját házában nagy érdeklődés mellett tartotta meg évi rendes közgyűlését. A folyó ügyek lefolytatása után megválasztotta tisztikarát, nagy lelkesedéssel egyhangulag választotta díszelnökké Szemeró Kálmán főellenőr állomás főnököt, kit küldöttség hívott meg a gyűlésre, akit kitörő eljenzéssel fogadott a közgyűlés, magas szónyalásu költői hévvel előadott beköszöntő beszédje a hallgatóságra mély benyomást gyakorolt s a tagok nyilvánványa bőven dokumentálta a szolgálati főnök és beosztottai közti igazi őszinte szeretetet és együtt érzést. A tisztikar következőképp alakult meg. Elnök: Fehér Imre. Alelnökök: Molnár Sándor, Péterfy Pál. Titkár: Halmay Ferenc. Jegyzők: Böhm Mór, Ködmön József. Pénztárnok: Vicányi János. Ellenőrök: Vajda Lajos, Biró Tamás, Polgár Antal, Varga Sándor. Körgazda: Gróf Imre és 30 választmányi tag.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A hivatalos munkaközvetítés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 29

A Munkanélküliség Elleni Küzdelem Nemzetközi Egyesülete elhatározta, hogy a munkaközvetítő intézetekről egységes nemzetközi statisztikát készít. A nemzetközi egyesület magyar osztálya felkérte Bárczy Istvánt, Budapest polgármesterét, a magyar városok országos kongresszusának elnökét, hogy szerezzé be a hazai városoktól minden munkaközvetítő szervek címeit, melyek a munkaközvetítést mint öncélt gyatorolják. Társadalmi állapotainknak igen fontos tényezője a munkaközvetítés, melynek szervezetlensége okozza leginkább azt, hogy Magyarországon a munkanélküliség és a munkáshiány oly nagy, mint talán sehol másutt. Egető szükség van már rá, hogy egységesen szervezzék a munkaközvetítést s hogy szociális életünknek ez a nagy problémája olyan megoldást találjon, mely megszüntesse, vagy legalább is csökkentse a munkanélküliséget. Ezért fontos és nagyjelentőségű a Munkanélküliség Elleni Küzdelem Nemzetközi egyesületének akciója. Bárczy István Arad városához intézett átiratába kérdőívet csatolt, melyet ma töltött ki a polgármester. A polgármester válaszában kiemeli, hogy a jelenlegi üzletszerű munkaközvetítést szervezetlenné, rendezetlenné és megbízhatatlanná tartja és épen ezért sürgős, törvényes szabályozást várja a munkaközvetítésnek.

Arra a kérdésre, hogy egyöntetű törvénnyel kell-e szabályozni a munkaközvetítést az iparra, a mezőgazdaságra és a bányaművelésre nézve, azt válaszolja a polgármester, hogy a mezőgazdasági és bányaművelési munkásokat ne az állami szervezetek, hanem a megyei gazdasági egyesületek, vagy iparkamarák közvetítsék.

Legérdekesebb a polgármester válaszában az, hogy a munkaközvetítésből teljesen kiakarja zárni a szakszervezeteket és az államilag létesítendő szervezetek kizárólagossága mellett száll sikkra. Sőt annyira megy a munkás és munkaadó szakszervezetek iránti ellenszenvében, hogy ezeket még mint közvetítő organumokat sem akarja beilleszteni a hivatalos munkaközvetítő szervezet körébe.

A szervezeti és kezelési elvekre vonatkozólag a paritást, a pártatlanságot és az ingyenességet kívánja a polgármester, az ellenőrzést is kizárólag a hatóságra bizza s itt is minden szereptől megakarja fosztani a szakszervezeteket. A hivatalos szervezet tanult és tanulatlan munkásokat, tanoncokat és cselédeket közvetítsen, kivéve a mezőgazdasági és bányamunkásokat.

Végül azon reményének ad kifejezést a polgármester, hogy a hivatalos munkaközvetítő szervezetek felállítása megfogja akadályozni a munkásoknak a külföldre való kiözönlését.

— Szőlősgazdák mozgalma. Az Arad hegyaljai Szőlősgazdák Egyesülete 7 ik rendes évi közgyűlését február hó 2 án délelőtt fél 11 órakor fogja Aradon, a városháza tanácstermében megtartani. A közgyűlés tárgyát képezik: az igazgató választmány és a számvizsgáló bizottság jelentése a múlt évi működéséről és pénztári számadásokról, továbbá a folyó évi költségelőrányszat megállapítása. Ezenkívül tárgyalni fofják Buja Sándor indítványát arra vonatkozólag, hogy a Tokaj-hegyaljai szőlősgazdák által élvezett állami kedvezményekben az Aradhegyaljai szőlősgazdákat is részesítse a kormány. Végül tárgyalás alá fog kerülni az elnökség indítványa a Gyöngyös vidéki borértékesítő szövetkezet és a tokaj-hegyaljai borvidék megismerése céljából rendezendő tanulmányi kirándulás tárgyában. A közgyűlésen nemcsak az egyesületi tagokat, hanem az ügy iránt érdeklődőket általában véve szívesen látja az egyesület elnöksége.

Budapesti ára- és értéktőzsdá

Tátrati tudósítás.

Budapest, január 29

Készárú.

Kínálat, vételkdv mérsékelt, 5 ezer mm. tartott.

Határidő.

	0-11 szálat	2 órai szálat
Búza 1913. áprillere	11.71—11.72	11.77—11.78
Búza 1913. októberre	12.19—12.20	12.25—12.26
Rozsa 1913. áprillere	0.14—10.15	10.10—10.11
Rozsa 1913. októberre	9.73—9.74	9.77—9.78
Tenger 1913. májusra	7.67—7.68	7.71—7.72
Zab 1913. ápril.	10.61—10.62	10.69—10.69
Zab 1913. októberre	8.85—8.86	8.8—8.88

Az árak 50 rti mértékű számlára.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZINHÁZ.

Csütörtök, 1913. január hó 30-án.

A) Bériet. A) Bériet.
Ivánfi Jenő a budapesti Nemzeti Színház művészenek vendégfelléptével:

A velencei kalmár.

Színmű 5 felvonásban. Irta: Shakespeare Fordította: Ács Zsigmond. Rendező: Kesztyer Ede.

SZEMÉLYEK:

Velencei doge	Olasz Lajos.	Lorenzo	Dr Beregi S.
Marocco	Szabó L.	Shylok, zsidó	Iványf Jenő.
Antonio	Herold Ede.	Jancelot	Győző A.
Bassanio	Kesztyer E.	Órg Gobbo	Várnai Jenő.
Gratiano	Delli Lajos.	Portia	Kápolnay J.
Soliano	Hajdutska L.	Nerissa	Novák Irén.
Solarino	Kahler K.	Jessica	Harmath J.

Kézdeté este 8 órakor.

NYILTTÉR.*

Az önvád jajszavát

halljuk napról-napra számtalan változatban. Különösen féjdalmasan hangzik akkor, amikor idült bajok fölébresztik az emberben azt a tudatot, hogy könnyen segíthetett volna magán, ha idejében tett volna valamit a baj ellen. Ez mindenekelőtt az elhanyagolt hurutra nézve áll. Aki friss hurutja ellen azonnal használ Fay-féle valódi sodenit, annak a hurutja nem lesz kronikus. De kronikus hurut ellen is használ Fay valódi sodenije, amelyet nem lehet eléggé ajánlani. Kérjen azonban nyomatékosan Fay-félét és utánzatokat utasítson vissza.

Nagy János és neje született Poppé Vilma mint szülők a maguk, úgy az alólírottak, valamint számos rokon, ismerős és barátsi nevében is mélyen megtört szívvel szomoruan jelentik a felejtethetlen drága jó gyermek, testvér, sógor, rokon és jóbarát

NAGY SÁNDOR

a főreáliskola VI. osztályu tanulója

f. évi január hó 28-án délután 1/4 órakor, életének 16-ik évében, a Mindenható rendelkezéséhez képest váratlanul történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai f. hó 30-án délután 3 órakor fognak az alsó temető halottas csarnokától, a róm. keth. egyház szertartásai szerint a helybeli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytak lelki üdvéért f. hó 31-én délelőtt 9 órakor fog a helybeli főtiszt. Minorita-tyák szentegyházában az egék Urának bemutattni.

Áldás és béke lengjen drága porai felett!

Arad, 1913. január hó 28-án.

Bogdán Abrahámné szül. Nagy Etelka, Nagy Irma testvérei. Bogdán Abrahám sógora és a számos rokonság. 765

Varga Imre első temetésrendező intézet Arad, Andrássy-tér 13. Telefon: nappal 37. Éjjeli szolgálat telefon 738 szám.

Névjegyek

esinos kivitelben készülnek az ARADI NYOMDA RÉSZVENYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

Kérjen kelengye-árjegyzéket.

Fehér-kirakatok.

Felhívjuk a n. é. közönség b. figyelmét a mostani kiállított meglepetésére. Gondos összeállítás folytán kirakataink látványosság számba mennek. Régl 73 év óta fennálló üzletünk az utóbbi években a FEHÉRNEMÜ OSZTÁLYT a legmagasabb fokra emelte.

A legelőkelőbb gyárosoktól mint **Schroll, Regenhart, Oberleithner** áruiból állandó nagy gyári raktár. 690

Kész női fehéreneműben óriási választék, bármilyen kelengye a raktárról összeállítható, — meglepő nagy választék női ingekben, —

e cikkeket különös olcsó reklám áron árusítjuk. Otthon készített kelengyékhez ajánlunk legfinomabb batist chiffonokat, legujabb batist nousouc minden szélességben. Schweici Jaquard és batist himzésekből állandó nagy raktár. — Ujabb érkezés vászon maradékban. :: :: :: Kérjük kirakataink szives megleketintését.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA.

Kérjen kelengye-árjegyzéket.

Külön kelengye osztály.

Külön kelengye osztály.

Szalkai Arminné hímző- és fehérnemű üzlete

Arad, Weitzer János-u. 3.

Női-, férfi- és gyermek ke-
lengyék készítése rövid idő alatt a
legfinomabb hozzávalókkal, első-
rendű kivitelben készülnek. 721

Szines és fehér hímzé-
sek, ugyiszintén fehér-
nemű varrások o l e s ó
árban készülnek.

Hímzett madeira vászon
zsebkezdők nagy vá-
lasztékban 1-60 ill-
lérért kaphatók.

Hímző és fehérnemű-
varró leányok tiszte-
sel felvételnek.

Délvidéki nagy városban régi,
jó hírnevű 700

vendéglő

700 hektol sörfogyasztással,
előnyös feltételek mellett

eladó

vagy elsőrangú szakembernek

bérbeadó.

Szükséges tőke 6-8000
korona. Sörgyár nagymérvű tá-
mogatása biztosítva. Ajánlatot
kat „Biztos jólét” jelige alatt

Engel Jenő

hírcetől irodája, TEMESVÁR, Belváros
továbbít.

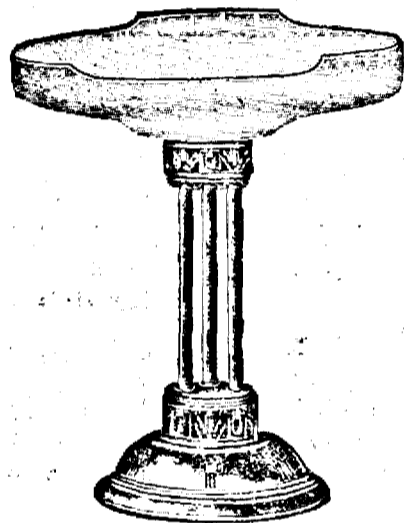
Kiköltözés miatt mélyen leszállított árak!

FISCHER MÓR

Üveg, porcellan, lámpa, diszműáru és mindennemű háztartási
cikkekben legdusabb választék és legolcsóbb beszerzési forrás

kiköltözés miatt

az alant felsorolt menyasszonyi ke-
lengyék nagy választékban
feltűnő olcsó gyári árakban lesznek elárúsítva, míg a készlet tart.

6 személyes étkező készlet
festménnyel beégetett ara-
nyozással legújabb facon
különböző mintákkal már	16.— K.-tól
12 személyes ugyanilyen	27.— K.-tól
6 sz. üveg készlet már	9.— K.-tól
6 sz. legfinomabb theás és ká-
vés készletek legújabb min-
tákkal	7.— K.-tól
Valódi angol mozdó készletek
legújabb mintákkal	13 — K.-tól
Függő lámpák tolható csigás
már	8.— K.-tól
Legfinomabb nikkel evőesz-
közök darabja már	—40 f.-től
Valódi ang. theás csésze párja	—56 f.-től
Vörös pohár beégetett szélü,
csiszolt homályos csikkal	—12 f.-től
Boros pohár beégetett szélü,
c iszolt homályos csikkal	—10 f.-től
Kancsó 1 1/2 literes csiszolt ho-
mályos csikkal	—70 f.-től
Valódi angol tányér meiseni
mintával mély vagy lapos	—40 f.-től
Kristály virágváza már	—40 f.-től
China ezüst tea pohár	1.90 K.-tól
Valódi Wolfram égők	1.50 K.-tól
- Villany csillárok feltűnő olcsó árban kaphatók.

Képekretekben legnagyobb vá-
laszték, a legolcsóbb árban pon-
tosan lesznek elkészítve.

FISCHER MÓR

Arad, Andrassy-tér 20.

Városi és megyei telefon 568, szám. : 7228

Képviselve Aradon
SZEMZŐ ARMIN
áruügynöksége által.
Telefon 592. szám.

Uri lakásból álló magányos ház
Hona-utca 7. sz.
szabad kézből eladó.

Bővebbet: Flórián-utca 6/b.
szám 3. ajtó. Ugyanott egy
homokbánya cement áru
készítésére is alkalmas

eladó.

Hatóságilag engedélyezett kiárusítás.

Jankovics György

divatáru
üzletében

ARAD, Forray-utca 2. szám.

Függöny, ágyszerítők, női ruhakelme, vászon, chiffon és asztalneműek,
kész női és férfi fehérneműek, zsebkezdők.

50 százalékos árengedmény

Csipke, szalag, ruhadíszek és ernyőknél.

Jankovics György divatáruüzlet Arad, Forray-utca 2. szám.

Pathefonok

és Pathe-lemezek, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.
a Fehér Kereszt-tel szemben. 749

Legolcsóbb és legjobb cipő beszerzési forrás Aradon, Boros Béni-tér 9. szám.

A n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom saját készítményű kész

férfi-, női- és gyermek-cipő raktáromat, hol állandóan dus választékot tartok mindennemű legdivatosabb és legtartósabb cipők-ből legolcsóbb árakban. Megrendelések gyorsan és pontosan elkészíttetnek. 5041

Teljes tisztelettel

Czernóczky Imre,

úri- és női cipész.

4—1913. V. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. törvényszéknek 1912. évi 171905. sz. végzése következtében dr. Grosz Lipót ügyvéd által képviselt Grósz Dávid javára 245 kor. 30 fillér és jár. erejéig 1912. évi december hó 24-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 3120 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: bolti áru, bolti berendezés, butorok, italok, stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbírósa 1912. évi V. 600. sz. végzése folytán 245 korona 30 fillér tőkekövetelés, ennek 1912. évi november hó 17. napjától járó 6% kamatai, 1/8% váltódíj és eddig összesen 73 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig, Székudvaron leendő megtartására 1913. évi február hó 3. napjának délelőtti 9 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-al értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szük-

ség esetén becsáron alul is el fog-nak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kisjenő, 1913. évi január hó 18. napján.

Balassa

761

kir. bír. végrehajtó

Alkalmi vétel

és eladások

Ékszerárnyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerárnyakban

Deutsch Izidor

Órák és ékszerárnyak

Waltzer János-utca, Minorita-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereztetnek. Telefon 488. Telefon 488

V. 1399/2. sz. 1912.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósa 1912. V. 199/1. számú végzése által Timisiana és érdektársai végrehajtói javára 287 korona tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 1887 koronára becsült házi berendezések, madarak és butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Magyar-utca 26. sz. alatt leendő eszközölésére 1913. évi február hó 5-ik napjának délután 4 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételére az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1913. évi január hó 10. napján.

Török Dénes,

759

bírósági végrehajtó.

gutori FÖLDES KELEMEN gyógyszerész

1505

Aradon.

Ajánlja dus raktárát legfinomabb sterilizált kötszerekben a Magyar gyógyszerkönyv 3-ik kiadásának megfelelő minőség és csomagolásban. A kötszerek Hartmana és Kleining hírneves Hohenelbei gyárából származnak s azokat a legolcsóbb árakon hozom forgalomba. 1/4 kilós Bruns vattát 80 fillér, 1/2 kilós Bruns vattát 150 fillér, Carbol, Dermatol, Jodoform Sterill, sublimat, Xeroform, gazékat, Calico, Cső, Flanel Fősz, Gummi, Ideál, Isoform, Jodoform, Mull, Organtin és vászon pólyákat, Bruns, Carbol, Jód Salicil, Sublimat, Vaschloridos gyapotokat, Bardeleben égési sebkötőket, Bilrot batistot, Catgutot, Dr. Eisenreich-féle kötő gyapotot, Drain csöveket, Drüsen-féle jodoform csikokat, Esmarch kendőket, Mose-tig batistot, Sineket fából és fémből. Varró selymeket, Orvosi hőmérőket különböző nagyságban és alakban, szájhőmérőket, Uebe-féle gvártmányok 1.40, 1.60 2 korona 2.50. Pravaz fecskendőket teljesen üvegből (sterilizálható) ugyszintén cautschukból és fémből 2.40, és 3 korona, Pravaz fecskendőket Leoni huzalokat stb. Teljesen felszerelt másfél liter ürtartalmu Irrigateurket 2.50 fillér, duplán emai irozott 4 és 5 korona. Hygea kötőket (60 havi kötők) 90 fillér, Tricot szövettől 3 korona. Betéteket tucatonként 1.80 fillér. Kintünően felszerelt mentőszekrényeket, a ministerium előírásának megfelelőket.

ANOSMIN

Mindazok részére, akik a kellemetlen lábizzadásban szenvednek, legjobban ajánlható szer. Teljesen szagtalan!

Egy doboz ára 1 korona.

Poloska szesz.

Kitünő és megbízható szer a poloskák gyökeres kiirtására. — Egyszerű beecsetelésre még a tojások is elpusztulnak. —

Egy üveg ára 70 fillér.

Alpesi gyomorcsépp.

Kitünő alpesi gyógyfűvekből előállított gyomorszabályozó szer. Fokozza az étvágyat és elősegíti az emésztést.

Egy üveg ára 1 korona 40 fillér.

Főfájás elleni pastilla.

A fejfájást azonnal megszünteti. — Egy darab 20 fillér. —

Egy doboz 6 (darab) 1 korona.

Kapható kizárólag:

1846

Rozsnyai Mátyás

gyógyszertárában

Arad, Szabadság-tér.

Nem titok többé,

hogy minden hölgy a HAJÓS-féle

Aradi Ibolya-crémet

használja. Az arcibőrt vakító fehérre varázsolja. Eltünteti mindenféle arctisztatlanságot egy csapásra.

420

Ára egy tégelynek 1 kor., Ibolya hölgyper 1 kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD

A legkitünőbb hatású nyálkaoldó köhögés és rekedtség elleni szer a Tussinál cukorka, ára egy nagy doboznak 60 fillér és a Tussinál tea á 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél fogva bárki legszívesebben veszi be.

gyógyszertárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Csak 2 napig.

Csak 2 napig.

URÁNIA

1913. évi január 30. és 31-én
 ➔ csütörtök és péntek

A PÁRDUC KARMAI KÖZÖTT.

Slager. Világszenzáció.

:-: 2 felvonásban. :-:

Szombat, vasárnap és hétfőn

Álarc alatt SAHARETTEL.

21

TUBERIN

Siessen addig, míg nem késő egészségét visszaszerezni!

Egy jelentéktelennek látszó megbűlés az összes légzőszervek legkülönfélébb megbetegedését vonhatja maga után. Igyekszünk idejekorán elejét venni a bajnak, mert a könnyelmű szeszélyesség sokszor végzetessé válhatik. A megbűlésből eredő köhögés, rakodtság, megfázás, nehézlégzés és a légzőszervek hurutos megbetegedéseinél kitűnően bevált az orvosi előkelőségek által javasolt **TUBERIN**. Mindenütt kapható. Egy üveg ára 2 korona 50 fillér, egy nagy üveg ára 5 korona. Postán legkevesebb 3 üveg rendelhető meg utánvétellel az egyedüli főraktárból.

Diana-gyógyszeriár, Budapest, Károly-körút 5. szám

Apró hirdetések.

Ajánlatokban,

melyeket valamely jellege alatt különben a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert azértük semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül elszűntjük el nem visza, a kiadóhivatal megsemmisíti.

OKTATÁS.

Kereskedelmi szaktanfolyam,

mely már 5 éve áll fenn, újabb a „Gyakorló gyorsírók társasága Budapest” szakfelügyelete alatt áll, a vizsgálatok is a fenti egyesület által kiküldött bizottság előtt történnek. A gyorsírást továbbra is László Lipót ur okl. gyorsírás-tan. adja elő. Február hó 1-én új tanfolyam veszi kezdetét mérsékelt tandíjakkal. A gépirás tanítás díjtalan. Végzett növendékeim részére az állásközvetítés díjtalan. Telefon 5-18 Ziffer Sándor Andrássy-tér 21. szám. I. emelet. 718

Kereskedelmi magántanfolyam.

Mérlegképes könyvvitel, gyorsírás, gépirás, keresk. számtan, magyar-német levelezés rövid idő alatt, elsőrangú erők vezetése alatt mérsékelt tandíj mellett elsajátítható. Pichler Sándor írógépvállalata, Hasszinger-u. 5. Beiratkozárok a február 1-én kezdődő cursusokra már most eszközölhetők. Telefon 308. sz. 658

KIADÓ LAKÁS.

Azonnalra kiadó

Lipót-utca 10/a. 2 szoba, konyha, vízvezetékekkel, magányos udvar és kert. Csak ajánlott levélre válaszolok. Özv. Gömör Józsefné, Kovászi. 628

Lakás

2 szobás udvari február 1-re kiadó Varjassy J. utca 18. sz. alatt. 704

Az Andrássy-téren

az első emeleten takarékpénztárnak, vagy más intézetnek — esetleg divatszalonnak — alkalmas utcai lakás kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Szent László-utca 7.

első emeleti modern 3 szoba, fürdő- és előszobából álló uri lakás, május hóra kiadó. 728

Két szobás

csinos utcai lakás mellékkeliségekkel kiadó. Csaiádtalan bérlőknek havi 20 koronáért. Arad, Demeter-utca 111/a. 355

Kiadó lakás

folyó évi május 1-től 3 és 4 szobás lakás, hozzátartozó helyiségekkel, és azonnal egy alkalmas műhely, raktár vagy istálló helyiségek padlás és fél udvarral együtt Lovarda-utca 1. 477

ÜZLETEK.

Vidéki nagy-üzletben

egy jóforgalmu vegyes üzlet, trafik és korlátlan italméressel házhoz együtt eladó. Szívességből utasítást ad Goldschmidt Mihály-cég, Arad. 715

Kavémérés

és kifőzési üzlet betegség miatt, azonnalra vagy február 15-ére átadó. Cim a kiadóhivatalban. 655

ALKALMAZÁST NYER.

Mindenem

házaspár, lehetőleg románul beszélő, azonnal felvétetik Cukor László fakereskedőnél. 762

ALKALMAZÁST KERES.

Óvadékképes férfi

pénzbeszedői, vagy ehhez hasonló állást keres. Nógrádi Pál Batthyány-utca 21. 707

Házmesternek

ajánlkozik fiatal gyermektelen házaspár, nagyobb házhoz, március 1-re, jelenleg is házmester. Cim a kiadóhivatalban. 763

Szolid,

jómegjelenésű 22 éves leány, virágüzletbe vagy aphoz hasonló üzletbe elárúsitónőnek ajánlkozik. Cim a kiadóban. 766

VÉTEL ÉS ELADÁS.

4 vagon

érett trágya eladó Kolf Tódornál, Vágóhid-utca 27. 768

Használt

de jó állapotban levő pianót keresek megvételre. Kovincsics Milos Szt. Péter-tér 8. 748

Eladó takarmány.

Nagymennyiségű búzaszalma törek, polyva, árpaszalma, lucerna, gypszeva, tengeriszár és takarmányrépa, valamint 400 mm. buza, 300 mm. tengeri, 30 mm. rozs és különféle gazdasági eszközök eladók tornyai birtokomon. Értekezni lehet Lovarda-utca 1. vagy Tornyan (Csanádmegeye) Krisán Sándor birtokán. 478

Pompás,

enyhe, lugmentes igen finom borotváló szappan darabonként 10 fillér, 8 darab legfinomabb mandola szappan 50 fillér, 8 darab legfinomabb olaj szappan 50 fillér, 8 darab pompás illatú virág szappan 50 fillér 6 darab legfinomabb virág illat szappan dobozban 1 kor. Utolérhetetlen finomságu fogkefék darabonként 1 korona és 1-20, Földes Kelemenénél Arad. 1224

INGATLAN.

Eladó

Demeter-utca 85. számú ház, elköltözés miatt. Értekezhetni ugyanott. 767

KÜLÖNFÉLE.

Kiadó azonnalra is,

egy 16 méter hosszú és 5 1/2 méter széles padolt száraz pincehelyiség raktárnak vagy műhelynek. Cim a kiadóba. 620

Keresek február 15-re

szatócs-üzlethelyiséget, 1 szobás lakással, forgalmas helyen, Aradon. Ajánlatokat „Szatócs” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 754

India fogcsappag

a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Gutori Földes Kelemen gyógyszer-tára és vegyszeti laboratóriuma Aradon. 1224

Január 1-én

lépett életbe a keresk. miniszter azon új rendelete, mely szerint a palackokban árusítandó italok mennyiség tartalma a palackokon feltüntetve kell hogy legyen. Ezen célra alkalmas címkék kaphatók Pichler Sándor papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. Telefon 308. szám. 5811

1 koronáért

bárki is olyan színűre festi haját a mily színűre akarja. A Margit hajfestő ha tisztán használják feketére fest, ha egy rész vízzel keverik barnára, ha két rész vízzel világos barnára, ha három négy rész vízzel keverik szőkére fest. A szín állandó felismerhetetlen lemoshatatlan. Gutori Földes Kelemen gyógyszer-tára Aradon. 1224

Taxameteres

Bér-autók
Telefonszám
810

Szoigálat: reggel 6 óráig éjjel 12 óráig
Garage: Deák Földes-utca 8. sz.

1597—1918. kh. sz.

Hirdetmény.

Közhirre tétel, hogy Aradon 1912. évben felfogott 8 drb. borju mint gazdátlan jószág, folyó évi február hó 15-én d. e. 11 órakor a városháza udvarán tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérők készpénzért el fog adni.

Arad, 1918. évi január hó 27-én.

Rendőrkapitányság.

Nyomatványok

csinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda r. t.-nál.

Az Andrássy-téren az első emeleten

takarékpénztárnak, vagy más intézetnek, esetleg divatszalonnak alkalmas utcai lakás ::

kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Jó egészségének

fenntartására használjon mindenki

Kárpáti-féle

Opohajtót,

mely a legkíméletesebb fájdalom-mérséklő gyomortisztító hárszer. Isz. édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K 4-80. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyász-tárban 4678

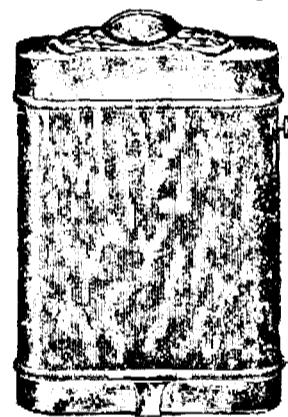
ARAD, BOROS BÉNYÉN.

Villanyos zseblámpa

mindig friss töltéssel.

Villanyberendezések, villanyosillárók.

Dinamógépek, villanymotorok minden kaphatók

Kalmár Józsefné
Arad, Szabadság-utca 2. sz. 1681

65—1918. g. sz.

Árlejtségi hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Határ-utca egy része, valamint a Hajó-utca Shone-csatornával leendő ellátása iránt folyó év február hó 10-én d. e. 10 órakor árlejtsést tart.

Kikiáltási ár: 4200 korona. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban, a városi pénztárban.

Az árlejtsésen részt venni csakis írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtsési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtsési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtsést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1918. évi január hó 27-én tartott üléséből.

A gazdasági szek.